

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 16169 2500 BD Den Haag

Rijksvastgoedbedrijf
Bureau dg

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon

Aantal bijlagen
3

KvK nummer

BTW nummer

Datum **22 JAN 2019**
Betreft Wob-besluit inzake zonneveld Almere Buiten A6

Met uw brief van 17 augustus 2018 heeft u bij het Rijksvastgoedbedrijf een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). U verzoekt in aanvulling op uw eerdere Wob-verzoek uit 2017 en het genomen besluit hierover om overige documenten naar aanleiding van de voortgang van het proces en een aantal ontwikkelingen met betrekking tot het zonneveld.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 28 september 2018. In de brief van 16 oktober 2018 is de beslistermijn met vier weken verdaagd tot 15 november 2018. In de brief van 23 oktober is de beslistermijn opgeschort tot 13 december 2018 in verband met de zienswijzeprocedure.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 111 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Zienswijzen

U bent er over geïnformeerd in de brief van 23 oktober 2018 dat er derde belanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van de documenten en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun zienswijze te geven. Door de derde belanghebbenden zijn geen bedenkingen ingediend.

Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht, opgenomen in de documenten met nrs. 1 t/m 22 en 24 t/m 31 (deels) openbaar te maken. Onder de documenten vindt u bestuurlijke

agenda's en verslagen, correspondentie rondom schets- en communicatie-overleggen, een archeologische quick scan en verschillende mailwisselingen met opdrachtnemers, bestuurders en andere overheden. Sommige delen van deze documenten worden niet openbaar gemaakt. Voor de motivering hiervan verwijs ik naar het onderdeel "Overwegingen" van dit besluit.

Ik heb besloten de door u gevraagde informatie, opgenomen in het document met nr. 23 niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel "Overwegingen" van dit besluit.

Documenten 32 t/m 111 zijn reeds (deels) openbaar met uitzondering van documenten 40 en 42. Zie onderdeel "Wijze van openbaarmaking" voor de vindplaats van deze documenten.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vindt de onderstaande belangenafweging/vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In de documenten met nummers 1 t/m 22 en 24 t/m 31 staan persoonsgegevens, waaronder namen, e-mailadressen en telefoonnummers. Ik ben van oordeel dat t.a.v. deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

In documenten zijn persoonsgegevens opgenomen van ambtenaren en van derden. Hoewel derden, ambtenaren en andere bij de besluitvorming betrokken personen in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op de persoonlijke levenssfeer, geldt dit volgens de vaste

rechtspraak wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekeningen en parafen. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten. Van openbaarmaking van deze informatie wordt in beginsel afgezien indien het ambtenaren en derden betreft, die niet uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden.

Bij de informatie in de documenten die in dit geval in het geding zijn, weegt naar mijn oordeel de persoonlijke levenssfeer van ambtenaren, derden en andere bij de besluitvorming betrokken personen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van deze informatie. Een uitzondering geldt voor namen van ambtenaren in besluiten die zij krachtens mandaat hebben ondertekend, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen. Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie. Ik verwijs naar de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 juli 2007 (LJN: BA9807), van 19 december 2012 (LJN: BY6746) en van 12 juni 2013 (zaaknr. 01112236/1/A3).

Ik dien dan ook de privacy van de betrokkenen te respecteren. Ik ben daarom van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

De documenten met nummers 6, 8, 11, 12, 14, 17, 19, 21, 23, 26, 27 en 29 bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. De persoonlijke beleidsopvattingen heb ik uit deze documenten verwijderd.

In documenten 6 en 8 staan voorstellen van ambtenaren en opdrachtnemers voor de participatie- en communicatiewijze. In documenten 11, 12 en 14 staan voorstellen en meningen van ambtenaren en opdrachtnemers voor het mogelijke ontwerp. Document 17 bevat een mening over een voorbeeldproject. In documenten 19 en 21 staan persoonlijke reacties van ambtenaren op onderzoeksuitkomsten. In document 26 staan persoonlijke meningen van een stagiair over mogelijke kansen en risico's. In documenten 27 en 29 staan voorstellen van een ambtenaar voor afspraken tussen overheden m.b.t. de rolverdeling.

Document 23 bevat financiële en inhoudelijke voorstellen van een ambtenaar voor een tussenrapportage. Nadat deze waren verwijderd bleven enkel futiliteiten over. Daarom is besloten dit document niet openbaar te maken. Er is geen definitieve tussenrapportage.

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van

ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevend, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat de standpunten van de ambtenaren die in de documenten met nummers 6, 8, 11, 12, 14, 17, 19, 21, 23, 26, 27 en 29 zijn opgenomen zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Het voorkomen van onevenredige benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

In document 29 staan ongefundeerde passages die kunnen leiden tot onevenredige benadeling van een opdrachtnemer.

Gelet op de aard en de inhoud van de gevraagde informatie staat artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob aan openbaarmaking in de weg. Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou de betrokkene namelijk onevenredig benadelen en kunnen leiden tot schadelijke effecten. Openbaarmaking zou kunnen leiden tot reputatieschade en eventuele stigmatisering. Het is daarbij aannemelijk dat betrokkene hierop door derden zal worden aangesproken. Het belang van betrokkene bij het voorkomen van mogelijk reputatieschade weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking.

Codering van gelakte delen

Alle gelakte tekstdelen zijn voorzien van een cijfer dat aangeeft op basis van welk onderdeel uit de Wob dit onderdeel is geweigerd.

- 10.2.e Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob);
- 10.2.g Voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob);

- 11.1 Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad (artikel 11, eerste lid, van de Wob).

Wijze van openbaarmaking

De documenten met nrs. 1 t/m 22 en 24 t/m 31 treft u bij dit besluit in kopie aan. De openbaar gemaakte stukken worden op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Documenten 32 t/m 111 zijn reeds (deels) openbaar met uitzondering van documenten 40 en 42. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten. Voor deze documenten verwijs ik u naar de vindplaats zoals vermeld in de inventarislijst. De documenten uit WOB-verzoeken aan de gemeente Almere en Rijkswaterstaat zijn niet openbaar online te raadplegen.

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze.

drs. M.R. Schurink
secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Secretarisgeneraal Cluster, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Bijlage 1 - Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker meedeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie

verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.

6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
- bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
 - kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
 - zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
- de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van

het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

NR	Type	Onderwerp	Beoordeling	Wob	Alzender	Ontvanger
1	Verslag	Stuurgroep 23 maart 2018	Openbaar maken	10.2.e	Gemeente Almere	Rijksvastgoedbedrijf
2	Agenda	Overleg zonneveld Almere Buiten 23-08-2017	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf
3	Agenda	Agenda zonneveld Almere Buiten A6 20-9-2017	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf
4	Verslag	Zonneveld Almere Buiten A6 6-9-2017	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
5	Agenda	Zonneveld Almere Buiten A6 10-10-2017	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
6	Verslag	Zonneveld A6 Burgerparticipatie 17-10-2017	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
7	Agenda	Zonneveld Almere Buiten A6 31-10-2017	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
8	Verslag	Participatie- en communicatieoverleg Zonneveld Almere Buiten A6 31-10-2017	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
9	Agenda	Schetsoverleg 1 7-3-2018	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
10	Agenda	Communicatieoverleg 13-3-2018	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
11	Verslag	Schetsoverleg 2 21-3-2018	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
12	Verslag	Schetsoverleg 3 5-1-2018	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
13	Agenda	Communicatieoverleg 15-5-2018	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
14	Verslag	Schetsoverleg 4 14-5-2018	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
15	Agenda	Communicatieoverleg 2-7-2018	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
16	Onderzoek	Archeologische Quickscan Almere Zonnepark A6 d.d. 2-7-2018	Openbaar maken	10.2.e	Transsect Archeologisch Advies	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf
17	Mail	Agenda Communicatieoverleg 6-9-2018	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
18	Verslag	Communicatieoverleg 6-9-2018	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
19	Mail	FW: Aansluiten Zonnepark A6 Almere	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
20	Mail	Verslag schetsoverleg 2	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
21	Mail	Zonneveld Almere eindconcept akoestisch onderzoek	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
22	Mail	Adviesvraag natv gesprek Flevolandschap en Erf bv	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
23	Mail	Fw: Concept Update ICRV Zonneveld Almere Buiten A6	Niet Openbaar	11. Futuileiten	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
24	Mail	Openbare presentatie Zonneveld Almere	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
25	Mail	Participatie fase 3, Kansboek en Financien ICRV	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
26	Document	Kansenboek Zonneveld Almere Buiten A6	Openbaar maken	10.2.e, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
27	Mail	RE: BO A6	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
28	Mail	RE: Precedentwerking zonnevelden - snelweggeluid	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
29	Mail	RE: Stukken BO 30-okt en toelichting	Openbaar maken	10.2.e, g, 11	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
30	Mail	RE: Vanstellen Fase 3 Participatietraject zonneveld Almere Buiten A6	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm
31	Mail	Uitnodiging Openbare Inloopbijeenkomst Zonneveld	Openbaar maken	10.2.e	Rijksvastgoedbedrijf	Gemeente Almere, Rijksvastgoedbedrijf, Colorm

Verslag

Bestuurlijk Overleg A6 Almere

Dienst Stedelijke Ontwikkeling

10.2.e

Stadhuisplein 1
Postbus 200
1300 AE Almere

Gemeente Almere: [redacted]

Rijkswaterstaat: [redacted]

Rijksvastgoedbedrijf: [redacted]

10.2.e

Onderwerp

1. Opening, mededelingen

2. Verslag van 23 januari 2018

3. Zonneveld Almere Buiten (RvB, Almere)

- De stuurgroep neemt kennis van het verslag van de openbare inloopbijeenkomst op 31 januari 2018 en constateert dat er veel oogst is op deze bijeenkomst en dat bewoners in ieder geval enthousiast mee tekenen. Het is wel duidelijk dat het onderwerp erg leeft.
- Besloten wordt het akoestisch onderzoek vrij te geven en de inzet van een meting voor te leggen aan de bewonersadviesgroep. YH wil hierbij het standpunt van RWS vastleggen, dat de aanleg van het zonneveld er niet toe mag leiden, dat RWS eerder dan door autonome groei van het verkeer moet investeren in bronmaatregelen.
- Er wordt ingestemd met de volgende aangepaste bestuurlijke randvoorwaarden voor het vervolg:
 - Het Rijksvastgoedbedrijf zet 93 hectare in als onderzoeksgebied.
 - Het zonneveld betreft een tijdelijke ontwikkeling van 20 jaar. Na afloop van het contract wordt het terrein dat gebruikt wordt voor energieopwekking leeg en in goede orde teruggesteeld, zodat het gebied in ieder geval agrarisch gebruikt kan worden.
 - Het Rijksvastgoedbedrijf onderzoekt hoe meeropbrengst van het zonneveld geïnvesteerd kan worden in een duurzaam en groen energielandschap. Dit wordt zo ingericht dat dit zoveel mogelijk blijvend waarde toevoegt aan het gebied.
 - Ondergrens van 20 hectare voor zonne-energie, goed voor de energievoorziening van zo'n 4.000 huishoudens. Er wordt gewerkt met variaties van 10 hectare groot.
 - De omgeving en belangengroepen mogen in het proces breed zorgen en wensen inbrengen. De uiteindelijke nota van uitgangspunten sluit aan bij vigerend gemeentelijk en provinciaal beleid.
 - De grond ligt binnen het groenblauwe raamwerk. Ruimtelijke kwaliteiten worden ontleend aan de context van het gebied. Op basis hiervan zal de gemeente inpassingseisen stellen aan het project. De gemeente vraagt extra aandacht voor communicatie, waterhuishouding en archeologie in het project.

Vergaderdatum
28 maart 2018

Tijdstip
09:30-11:00 uur

Locatie
Collegekamer, Stadhuis Almere

Pagina
1/2

- Er is ruimte nodig voor de verbreding van de A6 en ook de zone rondom de Tennet-masten en hoogspanningleidingen mag niet bebouwd worden.
- Het is de ambitie van de gemeente om de natuurontwikkeling 'Eemvallei' te verbinden met Almere. Bij het opstellen van de nota van uitgangspunten is er ruimte om dit te onderzoeken.
- Ontwikkeling, beheer en exploitatie van de energie-installatie wordt voor eigen rekening en risico gedaan door een marktpartij. Dit geldt ook voor de daarvoor benodigde planologische procedures en de subsidieaanvraag.
- Het Rijksvastgoedbedrijf selecteert de marktpartij op een openbare en transparante wijze.
- Het Rijksvastgoedbedrijf verhuurt of verkoopt gronden voor een marktconforme prijs; tot stand gekomen door vrijemarktwerking of onafhankelijke taxatie.
- Deze randvoorwaarden worden proactief gecommuniceerd.

Datum
23 maart 2018
Pagina
2/2

4. [REDACTED]

valt buiten het wob-
verzoek

5. [REDACTED]

6. [REDACTED]

7. Rondvraag, wat verder ter tafel komt

Gemeente Almere

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vertrouwelijk

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verkoop
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
Nederland
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

agenda

Zonneveld Almere Buiten

Omschrijving
Vergaderdatum en -tijd
Vergaderplaats
Deelnemers

Tweewekelijks overleg
23 augustus 2017, 13.00 u
Stadhuis Almere

Inlichtingen 10.2.e

[Redacted]

Datum
22 augustus 2017

Bijlagen
0

1. Opening en mededelingen

10.2.e

2. Opstarten communicatie

Geeltjes sessie: communicatieprincipes

- *Wat is de gezamenlijke grondhouding van gemeente en RVB in communicatie met burgers en markt?*

Teksten website (concept bijgesloten)
Uitnodigingen per brief (concept bijgesloten)
Planning richting bijeenkomst 27-sept

3. Voorbereiden gesprek met provincie 6-sept

4. Plannen sessie ambtenaren

Ongeveer op 17-okt

5. Rondvraag en sluiting

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vertrouwelijk

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verkoop
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
Nederland
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

agenda

Zonneveld Almere Buiten A6

Inlichtingen

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

10.2.e

Omschrijving Tweewekelijks overleg
Vergaderdatum en -tijd 20 september 2017, 13.00 u
Vergaderplaats Gemeentekantoor Almere
Deelnemers [Redacted]
[Redacted]

Datum
19 september 2017

Bijlagen
0

1. Opening en kennismaken 10.2.e

2. Besluit B&W en brief aan de raad

3. Bespreking nota "Ruimte voor participatie / sturen op kwaliteit"
Eerste financiële uitspraken neem ik morgenmiddag mee.

4. Gesprek over beslisnotitie voor BO 11/10

Onderdelen:

- Kort uitschetsen van de 2 varianten ([Redacted]). Met de groep: welke aanpak en welke onderdelen zijn anders?
- Risico's van de varianten inventariseren
- Brainstormen evt. beheersmaatregelen bij de risico's

10.2.e

5. Rondvraag en sluiting

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vertrouwelijk

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verkoop
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
Nederland
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

verslag

Zonneveld Almere Buiten A6

Omschrijving
Vergaderdatum en -tijd
Vergaderplaats
Aanwezig

Tweewekelijksoverleg
6 september 2017, 13.00 u
Almere

Afwezig
Kopie aan

10.2.e

Inlichtingen

Datum
19 september 2017

Bijlagen
0

10.2.e

1. Kennismakingsronde

Vanaf volgend overleg neemt [redacted] de rol over van [redacted]

10.2.e

2. Geeltjessessie basishouding communicatie

Gezamenlijk is gekozen voor de volgende basishouding:

- "Open, tenzij". Uitleg geven over zaken en ook de onzekerheden benoemen
 - Realistisch communiceren over financiële haalbaarheid. Soms juichend als dit past bij de doelgroep
 - Tweerichtingsverkeer, want we komen informatie ophalen bij mensen
 - Proactief
 - Strakke planning richting de buitenwereld (met name over de lange termijn).
- Wel in het achterhoofd houden dat bestuurlijke omgeving soms flexibiliteit vraagt.
- We maken besluiten niet op basis van meerderheid of meeste stemmen gelden.
- We komen ook niet om besluiten te maken maar voor een advies. We halen vooral argumenten op.
- Algemene en persoonlijke berichten kunnen, afhankelijk van de doelgroep.
- Vooraf praktisch aanvliegen. Na telefoongesprekken zaken vastleggen op de mail.

4. Ruimte voor advies uit de omgeving

(naar voren gehaald)

Geconstateerd dat er nog onduidelijkheden zijn over de financiële ruimte in het plan en de instrumenten van het RVB (aanbesteden/openbare inschrijving). Geconstateerd dat deze van invloed zijn op de aanpak voor participatie, omdat er anders geen goed verwachtingsmanagement kan worden gedaan [redacted] zoekt de zaken met [redacted] uit voor het volgende overleg.

10.2.e

3. Afspraken rondom communicatie

Uitgesteld

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vertrouwelijk

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verkoop
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
Nederland
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

agenda

Zonneveld Almere Buiten A6

Inlichtingen

10.2.e

Omschrijving Tweewekelijks overleg
Vergaderdatum en -tijd 10 oktober 2017, 13.00 u
Vergaderplaats Gemeentekantoor Almere
Deelnemers [REDACTED]

Datum
9 oktober 2017
Bijlagen
0

1. Opening en mededelingen

10.2.e

■ [REDACTED] afwezig

10.2.e - Vaststellen van PVA Participatie door wethouder en projectdirecteur ergens volgende week (concept, bijlage 1)

2. Aanpak participatie

10.2.e - Bespreken opzet [REDACTED] (bijlage 2)
- Uitwisselen persoonlijke aanpakken voor eerste vraag
- Samen bepalen van de vraagstelling

3. Bepalen planning en praktische afspraken

4. Rondvraag en sluiting

Vertrouwelijk

verslag

Zonneveld A6 Almere

Inlichtingen

T
M

Omschrijving

Vergaderdatum en -tijd

17 oktober 2017, 08.30 u

Datum

Vergaderplaats

Gebiedskantoor Almere Buiten

Bijlagen

Aanwezig

0

Afwezig

Kopie aan

10.2.e

1. Opening en mededelingen

10.2.e geeft aan dat 11.1

10.2.e geeft aan dat het nog niet tot in het detail af hoeft, maar dat de grote lijn inderdaad helder moet zijn zodat we wel groen licht krijgen voor de burgerparticipatie.

2. Aanpak participatie

10.2.e Er wordt gevraagd of wil beginnen. heeft ons al een opzet toegestuurd over de aanpak van de burgerparticipatie (fase 1), en gaat het nu verder toelichten.

Het is volgens

11.1

Fase 1: voorgesprekken met stakeholders.

11.1

Fase 2: Een bijeenkomst voor alle burgers

11.1

10.2.e Actie (): Opstarten website

11.1

10.2.e Actie zal checken of de website echt niet bij het RVB kan.

11.1

Welke vragen heeft iedereen bedacht?

11.1

3. Bepalen planning en praktische afspraken

Overzicht van de verschillende fasen:

1. Informele voorgesprekken met een aantal burgers
2. Formele/grote bijeenkomst waarbij (nieuwe) informatie wordt gegeven. De hele buurt/wijk wordt hiervoor uitgenodigd

10.2.e^{3.}

11.1

11.1

11.1

[REDACTED]

Datum

4. Rondvraag en sluiting

10.2.e Er wordt geconcludeerd dat er veel is besproken, en er is genoeg vertrouwen om een document voor [REDACTED] binnen een week te maken. De datum met [REDACTED] blijft dus gewoon staan.

Wel wordt er gezegd dat er nadrukkelijk naar [REDACTED] gecommuniceerd moet worden dat we in de verschillende fases van de participatie nog dingen openhouden.

Volgende vergadering: 31 oktober 2017 om 8.30-10.00 in het Gebiedskantoor Almere, Straat van Floriada 22.

<u>Actie</u>	<u>Actiehouder</u>	<u>Wanneer</u>
Aanvullen Q&A	[REDACTED]	z.s.m.
Memo aanvullen	[REDACTED]	binnen een week
Opstarten en verkennen van een website via energiewerkt!	[REDACTED]	z.s.m.

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vertrouwelijk

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verkoop
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
Nederland
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

agenda

Zonneveld Almere Buiten A6

Omschrijving Communicatie en participatieoverleg
Vergaderdatum en -tijd 31 oktober 2017, 08.30 u
Vergaderplaats Almere Buiten
Deelnemers [REDACTED]
[REDACTED]

Inlichtingen

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

10.2.e

Datum
9 oktober 2017

Bijlagen
0

1. Opening en mededelingen
- verslag van bestuurlijk overleg op 30 oktober

10.2.e

10.2.e

2. Opzet [REDACTED] eerste ronde bespreken en bepalen planning naar eerste ronde toe

3. Bespreken opzet kernboodschap en Q&A

4. Rondvraag en sluiting

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vertrouwelijk

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verkoop
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
Nederland
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

verslag

Inlichtingen 10.2.e

Omschrijving Almere Zonneveld A6
Vergaderdatum en -tijd 31 oktober 2017, 08.30 u
Vergaderplaats Almere
Aanwezig

Datum
31 oktober 2017

Bijlagen
0

Afwezig
Kopie aan

10.2.e

1. Opening en mededelingen

- verslag van bestuurlijk overleg op 30 oktober is positief. Er is op bestuurlijk niveau groen licht gegeven voor het stuk dat ingediend is.

10.2.e - heeft vanmiddag (31 okt) een gesprek met en samen zullen ze kijken welke mensen vanuit het gebied en de georganiseerde belangengroepen gezien er bij de eerste bijeenkomst (in elk geval) moeten worden uitgenodigd.

11.1 - Actie Excel overzicht maken van participanten (naam - adres - opmerking - eerste contactpersoon - stand van zaken e.d.) De mensen op deze lijst plus die op het voorstel van zijn de genodigden voor de eerste bijeenkomst. 10.2.e

10.2.e

2. Opzet eerste ronde bespreken

verwerkt de opmerkingen direct in het plan van aanpak en verwerkt deze tot een draaiboek.

Hieronder staan een aantal van de bespreekpunten en hoofdopmerkingen:

11.1

11.1

11.1

Datum

gedefinieerd.

3. Bespreken opzet kernboodschap en Q&A

- Afgesproken wordt dat [redacted] naar de Q&A kijken. Zij sturen op uiterlijk 7-nov hun reactie op naar [redacted]
- 10.2.e [redacted] verwerken uiterlijk 9-nov de reacties en sturen deze door voor redactie naar [redacted] nog een laatste check.
- 10.2.e [redacted]
- 11.1 [redacted]
- Bij elke vraag wordt tussen haakjes aangegeven of deze openbaar wordt of intern blijft.

4. Bepalen planning naar eerste ronde toe

Een dagenplanning voor de voorbereiding is bijgevoegd.

5. Rondvraag en sluiting

- **Volgende vergadering: maandag 13-11 van 15.30-17.30 OF dinsdag 14-11 van 14.30-16.30**

Dit is tevens het go/no go moment voor de eerste participatie bijeenkomst.

- **Vergadering 2: 21-11 om 15.00 in Den Haag.**

5. To do lijst

Actie	Actiehouder	Wanneer
Referentiebeelden zoeken van Zonnevelden	Allemaal	13/14 nov.

Andere acties zijn te vinden in de dagenplanning

AGENDA

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Schetsoverleg 1

DATUM 7 maart 2018

TID 13.30 – 15.30u

LOCATIE Stadhuis, Almere

UITGENODIGD

INLICHTINGEN

AFWEZIG

10.2.e

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

2. DOORLOPEN PLANNING & PROCES

- 31 januari openbare inloopbijeenkomst: zorgen en wensen omgeving helder
- 7 maart schetsoverleg 1
- 8 maart informeren ambtelijke adviesgroep
- 13 maart ambtelijke adviesgroep 1: kansen en risico's identificeren
- 21 maart schetsoverleg 2
- 4 april informeren bewonersadviesgroep
- 11 april bewonersadviesgroep 1: scenario's bespreken

3. BESPREKEN SCHETSEN

10.2.e heeft 2 tot 4 hoofdlijnen op basis van participatie-input van 31 januari uitgewerkt.

- Samen toetsen op aansluiting landschappelijke structuur
- Bepalen van welke hoofdlijnen scenario's worden gemaakt en die we gaan uitwerken ter bespreking op 21 maart. Na 21 maart zullen de scenario's worden voorgelegd aan de bewonersadviesgroep.

4. INZET 3D'S

- Verkennen hoe en wanneer 3D's inzetten.

5. BESPREKEN & COMMUNICATIE

- Nog iets meegeven aan het communicatieoverleg van 13 maart?

AGENDA

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Communicatieoverleg

DATUM 13 maart 2018

TID 13.30 – 15.00u

LOCATIE Stadhuis, Almere

UITGENODIGD

INLICHTINGEN

10.2.e

AFWEZIG

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

heeft de volgende zaken meegegeven in het PFO van 26-feb:

- Heldere kaders meegeven in participatie, uitgangspunten formuleren.
- Notitie samenvatting bewonersconsultatie opstellen. Komt terug in bestuurlijk overleg.

2. DOORLOPENDE PLANNING & PROCES FASE 2

- Check voldoende vergaderingen i.r.t. opstellen 'verantwoordingsdocument' & 'advies participatie'

3. FORMATIE BEWONERSADVIESGROEP

Op 7 maart is de bewonersadviesgroep geformeerd en de deelnemers zijn hierover ingelicht.

Op 4 april willen we informatie versturen aan de bewonersadviesgroep. Doel is gesprek over 2 tot 4 scenario's. De informatie wordt nog niet bestuurlijk vastgesteld.

- Waar staat het schetsoverleg na 7-maart? Wat komt er nog bij (en wat moet er nog bij) op 21-maart?
- Wat willen we voorafgaand aan het gesprek delen?
- Welke werkwijze? Hoe verslag leggen?

4. WEBSITE

- Check: staat nu alle goede informatie op de websites?
 - Bewonersadviesgroep
 - Verslag Inloopbijeenkomst 31/1
 - Proces voor fase 3

5. BONDVRAAG EN SLUITING

VERSLAG

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Schetsoverleg 2

DATUM 21 maart 2018

TUS 13.30 – 15.30u

LOCATIE Stadhuis, Almere

INLICHTINGEN

10.2.e

UITGENODIGD

AFWEZIG

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

- Aanpak quick scan archeologie in ontwikkeling
- Water:
 - Nog geen onderzoek starten want er is vanuit ontwerp nog niet voldoende duidelijkheid.
 - [REDACTED]
- Welstand:
 - Meenemen na het volgende BO met presentatie.
 - Transformatorhuisjes, vergunningsvrij tot bepaalde maat.
 - Risico dat niet wordt voldaan aan redelijke eisen van welstand neerleggen bij de markt.

11.1

10.2.e

- [REDACTED] maken met [REDACTED] (secretaris) een afspraak over een vooroverleg

Op 4 april moet informatie vooraf verspreid worden naar de bewonersadviesgroep. De bijeenkomst vindt waarschijnlijk plaats bij het gebiedskantoor Almere Buiten van 19:00-21.30u.

10.2.e

- Doel: toetsen van de stappen gemaakt naar 31/1. Voorkeursvariant en groenblauwe invulling ophalen. Daarbij aandachtspunten ophalen.
- Presentatie [REDACTED] van 20 minuten, deze wordt niet vooraf verspreid. Want we willen de tekeningen toelichten.

2. BESPREKEN SCHETSEN

10.2.e

[REDACTED] heeft 4 typologieën verder uitgewerkt. Er is ook een kaart met de landschappelijke, recreatieve en natuurlijke verbindingen.

10.2.e

- Verbindingskaart: Noorderwold specifiek ontwerp (t.z.t input nodig van Flevolandschap), aanpassingen heeft [REDACTED] opgenomen.
- Matrix maken van 4 typologieën en dan 20/40/60 hectare
- [REDACTED]

11.1

[REDACTED]

4. INZET 3D'S

- Bespreken referenties 3D's
 - Gewenste detailniveau is foto met daarin 'collage'
 - 3 beelden: maaiveld, tussenverdieping, top
 - 1 beeld snelweg
 - Later beslissen welke locatie precies wordt gebruikt. En daar foto's laten maken.

5. RONDVRAAG EN SLUITING

ACTIELIJST

[REDACTED]	1x betrekken ontwerper waterschap	2 mei of 16 mei
[REDACTED]	Aanleveren matrix 4 typologien en praatplaten voor presentatie bewonersadviesgroep	28 maart
[REDACTED]	Check op initiatiefnemers voor groenfuncties bij ondernemersloket	2 mei

10.2.e

VERSLAG

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Schetsoverleg 3
 DATUM 1 mei 2018
 TUD 9.30 – 11.30u
 LOCATIE Stadhuis, Almere

INLICHTINGEN

10.2.e

UITGENODIGD

AFWEZIG

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

Collegevorming

11.1

- [Redacted text]
- Het is goed om de bredere ambitie van het RVB kenbaar te maken aan de wethouder.

Terugkoppeling bewonersadviesgroep

10.2.e

- [Redacted text] De focus de volgende leggen op een integrale ontwikkeling. Hiervoor is het nodig verbeeldingen van andere opties/referenties te hebben.

11.1

Waterschap

10.2.e

- Actie [Redacted text] vragen om bij waterschap na te gaan in hoeverre zij willen meeontwerpen. Ook wijzen op de bredere opgave: verzilting, waterberging & bodemdaling.

2.3 VARIANTEN

[Redacted text] tekent 3 varianten om te behandelen:

- GRONDDEPOT (Ongeveer 20 hectare op gronddepot, met daarbij onzekerheid over archeologie en schaduwwerking van bomen)

11.1

- L-VORM (Markt kan optimaliseren binnen het kader "niet te zien vanuit de hoogbouw")

11.1

- [Redacted text]
- [Redacted text]

11.1

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- (vrij) uitzicht vanaf de snelweg is ook een aandachtspunt. Nu nog geen 3D voor uitwerken. Onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om doorzichten te maken, bijvoorbeeld als verlengde van de groenzone in de wijk.
- Actie [REDACTED] Aan de hand van een aantal voorbeelden bepalen waar we de grens neerleggen

10.2.e

- Actie [REDACTED] bewonersadviesgroep vragen om foto's voor 3d beeld. Foto om te gebruiken: +/- 6-hoog vanuit Panoramique.

III. **DUURZAAM & GROEN LANDSCHAP (20 hectare optimalisatie op gronddepot + integrale ontwikkeling op veld van 68 hectare. Gestoeld op: energie+landbouw, ecologie, duurzaam grondgebruik, water)**

- 10.2.e • Vanuit beleid goed tekstueel te onderbouwen, (actie [REDACTED] meenemen bij het opzetten van concept nota van uitgangspunten. O.a. hierbij belangrijk te kijken naar de gemeentelijke randvoorwaarden

- 10.2.e • Nog niet beeldend te maken. Actie [REDACTED] start met een collage te maken.

11.1

- [REDACTED]
 - o [REDACTED] Bewonersadviesgroep wat kritisch of dit wel een parkachtig verblijfsgebied kan worden door snelweg, elektriciteitsmasten en zonneveld.
 - o [REDACTED] dit gebied heeft raakvlakken met het agrarisch achterland, ontwikkelingen moeten hierop aansluiten. Er kan verschil zijn in accenten maar het gebied kan niet een geheel eigen identiteit krijgen.

10.2.e

11.1 •

ACTIELIJST

[REDACTED]	1x betrekken ontwerper waterschap	Uitgesteld
[REDACTED]	Mailen bewonersadviesgroep met verzoek foto's	Week 19
[REDACTED]	3D L-variant op basis van foto bewonersadviesgroep	Week 20
[REDACTED]	Collage "Duurzaam en groen landschap"	Week 20
[REDACTED]	Als tussenbesluit niet lukt: Afstemmen met BO over informatie voor bewonersadviesgroep	Voor 23 mei
[REDACTED]	[REDACTED]	

10.2.e

AGENDA

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Communicatieoverleg

DATUM 15 mei 2018

TID 13.30 – 15.00u

LOCATIE Stadhuis, Almere

UITGENODIGD

INLICHTINGEN

10.2.e

AFWEZIG

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

Update van alle lopende zaken

- Geen tussenbesluit i.v.m. formatie college B en W. Volgende BO valt op 20 juni '18.
- Op 14 mei hebben schetsoverleg en ambtelijke adviesgroep plaatsgevonden.
- Ook is op 14 mei een verkennend gesprek met de universiteit van Wageningen.
- Deze week komt het archeologisch onderzoek, op 17 mei komt het reflectieonderzoek. De opdracht voor de meting moet wachten op een nieuwe offerte (de ander was te oud om een opdracht op te baseren).

2. BEWONERSADVIESGROEP 2

Bewonersadviesgroep vindt plaats op 30 mei. Informatie moet worden toegestuurd op 23 mei. Doel is in ieder geval een gesprek wat dieper ingaat op de inrichting van het zonneveld en het gebied.

- Stand van zaken en wensen vanuit schetsoverleg
- Draaiboek opstellen
- Communicatie vooraf
- Voorkeur [REDACTED] ook aanwezig

10.2.e

3. BERICHTING

VVD heeft na vragen van omwonenden vragen gesteld aan het college.

- Er wordt momenteel bekeken of het college de gemeenteraad om advies vraagt of uitnodigt een besluit te nemen over de (eindconcept) Nota van Uitgangspunten.
- De bedoeling is dat de raad over de stand van zaken en de rol in de besluitvorming voor de zomer wordt geïnformeerd middels een raadsbrief.

4. Q&A

[REDACTED] zijn bezig met eerste slag. Daarna check door communicatieteam en uiteindelijk redactie door nieuwe communicatiemedewerker Almere Buiten.

10.2.e

- Bespreken voortgang

5. MARKTCONSULTATIE

[REDACTED] s bezig met het organisatie van een marktconsultatie op 13 juni. Bijgesloten is een intake formulier waarop het plan in uitgetekend.

- Bespreken samenhang met het communicatieoverleg.

5. MARKTCONSULTATIE

- Beveiliging, voorgeschreven voldoende?
- Water, een sloot erbij?

6. RONDVRAAG

10.2.e

- Contactinformatie [REDACTED]
- Landbouwcollega's, hoe zit het met het drainage systeem? Zijn we eigenaar?

ACTIELIJST

■■■■	1x betrekken ontwerper waterschap	Uitgesteld
■■■■	Mailen bewonersadviesgroep met verzoek foto's	Week 19
■■■■	3D L-variant op basis van foto bewonersadviesgroep	Week 20
■■■■	Collage "Duurzaam en groen landschap"	Week 20
■■■■■■■■	Als tussenbesluit niet lukt: Afstemmen met BO over informatie voor bewonersadviesgroep	Voor 23 mei
■■■■	■■■■■■■■	

10.2.e

AGENDA

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Communicatieoverleg

DATUM 2 juli 2018

TJD 15.30 – 17.00u

LOCATIE Stadhuis, Almere

UITGENODIGD

INLICHTINGEN

10.2.e

AFWEZIG

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

Update van lopende zaken

- Op 15 juni heeft het marktadvies plaatsgevonden
- Tijdens het schetsoverleg van 20 juni is een (minimale) voorkeursvariant uitgewerkt
- Verslag bewonersadviesgroep 2 is in concept afgerond. Moet worden afgestemd met bewoners
- Bestuurlijk Overleg wordt na het zomerreces gepland

2. OPENBARE PRESENTATIE

Bijlage: wekenplanning (volgt op 27 juni)

10.2.e

hebben een nieuwe planning uitgewerkt

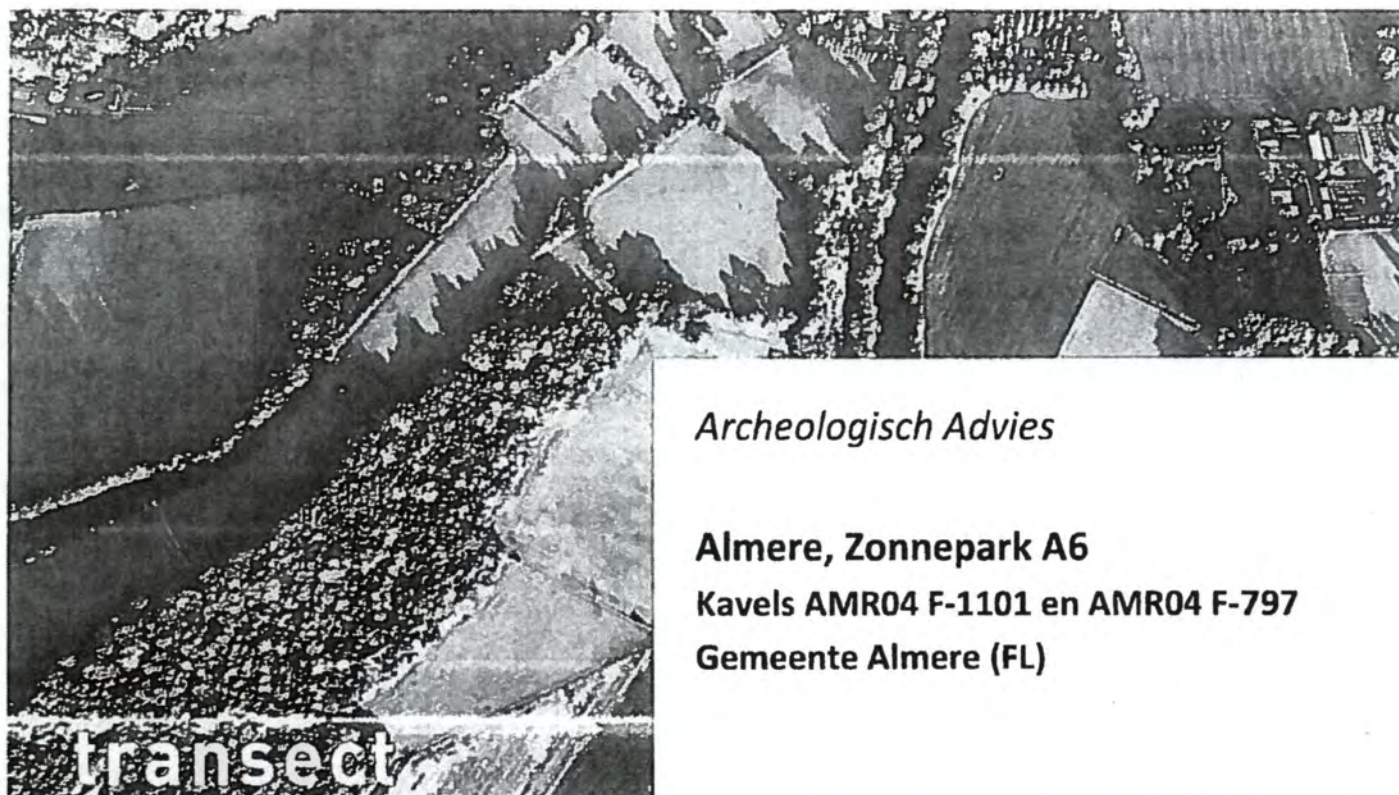
- Bedenken communicatielijnen over openbare presentatie naar aanleiding van planning
- Nadenken over communicatiestrategie in aanloop naar de presentatie:
 - o Op welke manier gaan we mensen vooraf informeren?
 - o Op welke manier kunnen we de besluitvorming (vooraf/achteraf) transparanter maken?
 - o In acht houden: bestuurlijke momenten
- Bespreken voortgang en wijze van publiceren
- Bespreken aanloop naar verantwoordingsdocument. Op welke manier opzetten?

3. Q&A

10.2.e

heeft concept Q&A aan communicatieteam voorgelegd

- Bespreken voortgang
- Ook bespreken verantwoordingsdocument; opzet.

Archeologisch Advies

Almere, Zonnepark A6

Kavels AMR04 F-1101 en AMR04 F-797

Gemeente Almere (FL)

Auteur	Drs. [REDACTED] 10.2.e
Versie	Eindversie
Projectcode	18040014
Datum	30-06-2018
Opdrachtgever	Rijksvastgoedbedrijf
	Postbus 16350
	2500 BJ Den Haag
Uitvoerder	Transect
	Overijsselhaven 127
	3433 PH Nieuwegein
Bevoegde overheid	Gemeente Almere

10.2.e

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
[REDACTED] (Senior archeoloog)	07-05-2018	[REDACTED]

ISSN: 2211-7067

© Transect, Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoud

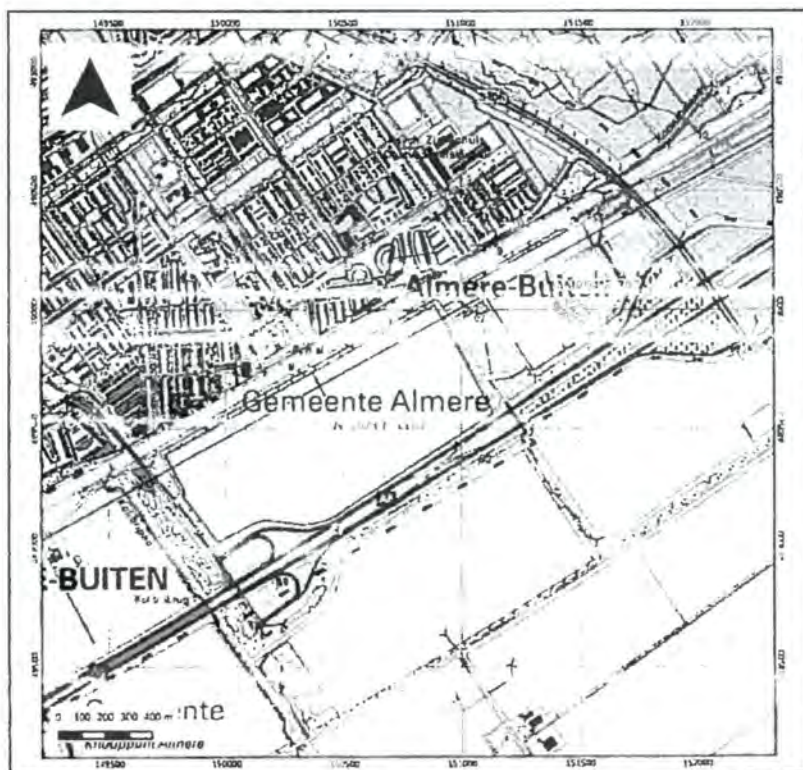
1. Aanleiding.....	5
2. Ligging van het plangebied.....	5
3. Planvorming	6
4. Korte achtergronden	6
5. Beleidskader	9
6. Archeologisch onderzoek binnen de gemeente Almere	10
7. De archeologie en het project – processen, kansen en risico's	11
8. Advies	12
9. Geraadpleegde bronnen	13

1. Aanleiding

In opdracht van Rijksvastgoedbedrijf heeft Transect in mei 2018 een archeologische analyse uitgevoerd op kavels AMR04 F-1101 en AMR04 F-797 aan de Trekweg in Almere (gemeente Almere). Rijksvastgoedbedrijf is voornemens de gronden om te vormen tot zonnevelden. Om inzicht te krijgen in mogelijke kansen en risico's ten aanzien van deze ontwikkeling op het terrein heeft Rijksvastgoedbedrijf Transect b.v. gevraagd de kansen en risico's in beeld te brengen met betrekking tot de aanwezigheid van archeologische (verwachtings-)waarden binnen het plangebied.

2. Ligging van het plangebied

Het plangebied omvat kavels AMR04 F-1101 en AMR04 F-797 aan de Trekweg in Almere (gemeente Almere). De percelen liggen beide ten zuidoosten van de bebouwde kom van Almere-Buiten, ingeklemd tussen de Trekweg in het noorden en de Rijksweg A6 in het zuiden. De overige begrenzingen van het terrein worden gevormd door de huidige kavelgrenzen. Beide percelen kennen een agrarisch grondgebruik, hoofdzakelijk ten behoeve van de akkerbouw. Perceel AMR04 F-1101 heeft een omvang van 68,2 ha, AMR04 F-797 is circa 25,0 ha groot. De ligging van het plangebied (c.q. beide percelen) is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (niet schaalgetrouw weergegeven)

3. Planvorming

Rijksvastgoedbedrijf onderzoekt de mogelijkheden om in het plangebied zonnevelden te realiseren. De aanleg van zonnevelden past in de ambitie ten aanzien van de verduurzaming en vergroening van de energiewinning en -gebruik in Nederland. Omdat de planvorming zich nog in een verkennende fase bevindt, is vooralsnog niet bekend of en in hoeverre voor de aanleg van de velden in het gebied bodemingrepen noodzakelijk zijn. Ook de exacte omvang ervan is onbekend; er wordt gekeken naar een minimaal oppervlak van 20 ha tot en met een maximale variant van 60 ha. De impact ervan op eventuele archeologische resten is zodoende ook nog niet bekend. Dit biedt echter vanuit archeologisch perspectief mogelijkheden de gebiedsinrichting met het oog op een zo groot mogelijk behoud te kunnen ontwerpen. Daarom wil Rijksvastgoedbedrijf vanuit de op te stellen kaders zo veel mogelijk kennis hebben van de ondergrond van het plangebied en hiervan afgeleid de eventuele aanwezigheid van archeologische resten in het gebied.

4. Korte achtergronden

Uit het onderzoeksverleden op het grondgebied van de gemeente Almere blijkt dat op haar gemeentelijk grondgebied archeologische resten aanwezig kunnen zijn. Vlak onder het maaiveld liggen scheepswrakken uit de late Middeleeuwen en Nieuwe tijd en vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog. Op diepere niveaus kunnen juist prehistorische nederzettingsresten aanwezig zijn.

De scheepswrakken en vliegtuigwrakken betreffen lokale fenomenen en zijn op basis van systematisch onderzoek nauwelijks op te sporen. Deze resten worden zodoende ook uitsluitend tijdens werkzaamheden waargenomen. Dit geldt niet voor de prehistorische nederzettingsresten: hiernaar vindt binnen de gemeente Almere systematisch onderzoek plaats. Het betreffen hierbij met name resten uit het Paleolithicum, Mesolithicum en Neolithicum, een periode waarin het grondgebied van de gemeente Almere gelijkenissen vertoonde met het landschap van de huidige Veluwe. Rond 5.300 v. Chr. (de overgang tussen het Mesolithicum en het Neolithicum) begon dit landschap als gevolg van een voortdurende zeespiegelstijging te vernatten. Hierdoor trad in eerste instantie veenvorming op en later vond de afzetting van zeeklei plaats, waardoor dit landschap begraven raakte en uiteindelijk "verdween".

Als gevolg van dit verdrinkingsproces zijn in de ondergrond van Almere verschillende niveaus te onderscheiden, waarop in de prehistorie bewoning kon plaatsvinden. Hierbinnen wordt hoofdzakelijk de top van het dekzand (pleistocene zand) onderscheiden en de plaatsen waar sprake is van oeverafzettingen in de zeeklei, de zogenaamde Oude Getijdeafzettingen.

- Ten aanzien van het dekzandlandschap is het voorkomen van reliëf relevant. Met name de flanken en de hoger gelegen dekzandruggen vormden in een (verdrinkend) landschap de meest aantrekkelijke plekken voor bewoning. Aan de hand van een zanddieptekaart van Menke e.a. (1998) is te zien dat het plangebied in een relatief laag zandgebied gelegen heeft met in het westen een geulvormige laagte, vermoedelijk een oude riviervak of -loop van de Eem. De top van het dekzand zou ter plaatse van het plangebied zich tussen 9,0 en 10,0 m -NAP bevinden, met in de laagte uitschieters naar 12,0 m -NAP. In de omgeving van het plangebied zijn vooralsnog tijdens archeologisch onderzoek geen archeologische vindplaatsen in de top van het dekzand vastgesteld. Wel meer zuidelijk van het plangebied, in het projectgebied Oosterwold. Daar zijn reeds bij verschillende archeologische onderzoeken in het kader van andere herontwikkelingen in Oosterwold diverse vindplaatsen in de top van dit zand vastgesteld bij de Tureluurweg, de Kivietsweg en (meest noordelijk) de Paradijsvogelweg-Eksterpad. Deze vindplaatsen hangen alle samen met dekzandduikingen die daar begraven liggen (op een diepte tussen 6,0 en 8,0 m -

NAP), veelal langs dalen. Ook 2,0 km zuidelijk van het plangebied zijn tijdens archeologisch onderzoek (in het kader van de realisatie van windmolens) vondsten gedaan. Deze resten – stukken verbrand en bewerkt vuursteen uit het Mesolithicum in combinatie met verbrand en onverbrand botmateriaal – bevonden zich juist aan de voet van een omvangrijke zandopduiking in het dal van de Eem, op een diepte van 9,0 m -NAP. Dit is uitzonderlijk diep voor de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is de vondst van onverbrand botmateriaal ook bijzonder, aangezien van mesolithische vindplaatsen met onverbrand dierlijk botmateriaal slechts een handvol voorbeelden beschikbaar zijn in Nederland (Nales, 2016). Vanwege de diepteligging van de archeologische resten in Almere zijn slechts zeer zelden de resten door middel van een opgraving bestudeerd. Ondanks dit bestaat het vermoeden dat de vindplaatsen gezien de relatief geringe omvang ervan en de type vondsten (doorgaans verbrand bot, vuursteen en verkoolde hazelnoot i.c. grote stukken houtskool) doorgaans wijzen op seizoensgebonden activiteiten (zoals jachtkampementen).

- In de top van de Oude Getijdenafzettingen zijn vooralsnog in Almere geen vindplaatsen bekend. In de omgeving van het plangebied zijn echter op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) evenals op luchtfoto's diverse geulen te herkennen, waaronder met name ten zuidwesten en in het oosten van het plangebied (zie figuur 3). Ze maken deel uit van het stroomgebied van de voormalige Eem. Deze geulen zijn sterk vertakt, verschillen sterk in omvang van elkaar en lijken alle oeverwallen te hebben. Nales (2015) heeft bij een verkennend onderzoek naar het uiterlijk van deze oeverwallen aangetoond, dat op plekken sprake is van rijping in de top van deze oevers (onder meer net ten zuiden van het plangebied, parallel aan de Wulpweg). In Swifterbant is in een soortgelijke landschappelijke context, op gerijpte oeverafzettingen, een complete vroeg-neolithische nederzetting ontdekt. Theoretisch gezien betekent dit dat ook in Almere op dergelijke gerijpte oeverafzettingen vindplaatsen uit het Neolithicum aanwezig kunnen zijn. In het oostelijk deel van het plangebied lijkt op grond van het AHN mogelijk ook een dergelijke geul aanwezig. In de rest van het plangebied is de aanwezigheid ervan onbekend.

Jongere getijdenafzettingen die in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen, betreffen de afzettingen die geologisch gezien te koppelen zijn aan het Hauwert Complex (Laat-Neolithicum – Vroege Bronstijd, 2.400 – 2.000 v. Chr.). Deze afzetting wordt gedomineerd door brakwaterkoksels en wordt ook wel Cardiumklei genoemd. De afzettingen vormen onder water in een estuarien (brak) milieu waar zout zeewater en zoet rivierwater met elkaar vermengd worden. Menke e.a. (1998) schetsen het plangebied in die tijd als een waterrijk en moerassig gebied, dat midden in het estuarium ligt. Een estuarien gebied kenmerkt zich door een rijke biodiversiteit, hetgeen een aantrekkingsfactor is voor bewoning. Dit kan er theoretisch toe geleid hebben dat op (droge, ontwaterde en gerijpte) oevers langs open waters of op ontwaterde veenstukken (langs geulen) bewoning mogelijk was en in de meren houten constructies aanwezig kunnen zijn, die te relateren zijn aan visvangst (vaartuigen, viswieren). Bewoning in een dergelijke setting is vooralsnog uitsluitend in de Noordoostpolder aangetoond. Dit kan te maken hebben met de mate waarop later erosie van het veen in Almere heeft plaatsgevonden. Wel is bij een opgraving in Stichtsekan, ten zuidoosten van het plangebied, een zeer omvangrijke goed geconserveerde viswee uit die tijd gevonden (gedateerd in 2.470 en 2.300 v. Chr.). De resten hiervan bevinden zich op een diepte van 2,0 m -Mv en zijn zeer zeldzaam. Overigens kunnen dergelijke vondsten uitsluitend bij toeval worden gedaan, omdat het voorkomen van deze zaken (nagenoeg) niet te voorspellen is.

Gegevens in het plangebied

Op basis van verschillende informatiebronnen valt af te leiden dat er slechts beperkt informatie van het plangebied voorhanden is. Door de Rijksdienst van IJsselmeerpolders zijn in de jaren '70 van de vorige eeuw slechts enkele boringen uitgevoerd in het westelijk deel van het plangebied. Aan de hand

van deze boringen valt af te leiden dat het archeologisch relevante dekzandniveau zich op een diepte van -10,5 m NAP bevindt (boring 26A159 en B26A078). In de top van het zand is een podzolbodem aanwezig, hetgeen er op wijst dat dit deel van het gebied (archeologisch gezien) intact is. Oude Getijdeafzettingen zijn vanaf een diepte van -6,9 m NAP aanwezig. In het Dinoloket (als onderdeel van TNO-NITG) zijn meerdere boorgegevens van het terrein beschikbaar die inzicht kunnen geven over de bodemopbouw, maar de beschrijvingen zijn als gescande documenten opvraagbaar. Archis3 maakt tevens een melding van een onderzoek dat in het plangebied heeft plaatsgevonden. Dit betreft een bureauonderzoek naar de opwaardering van de 380 kV verbinding tussen Diemen en Lelystad, deeltraject Almere. Feitelijk veldonderzoek heeft in dit kader niet plaatsgevonden in de gebieden.

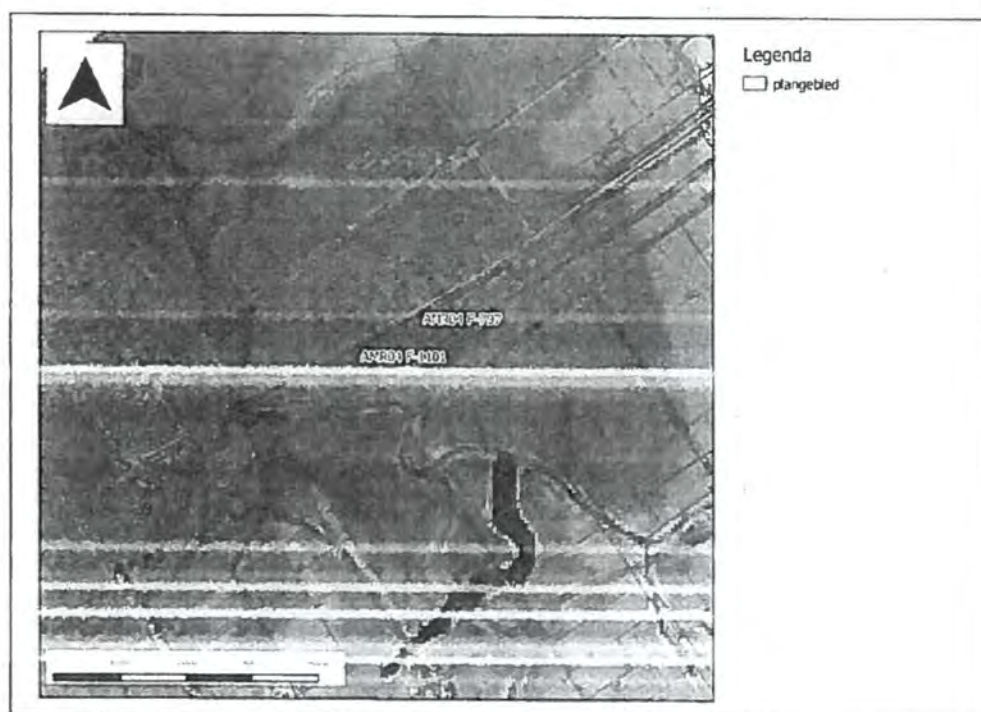
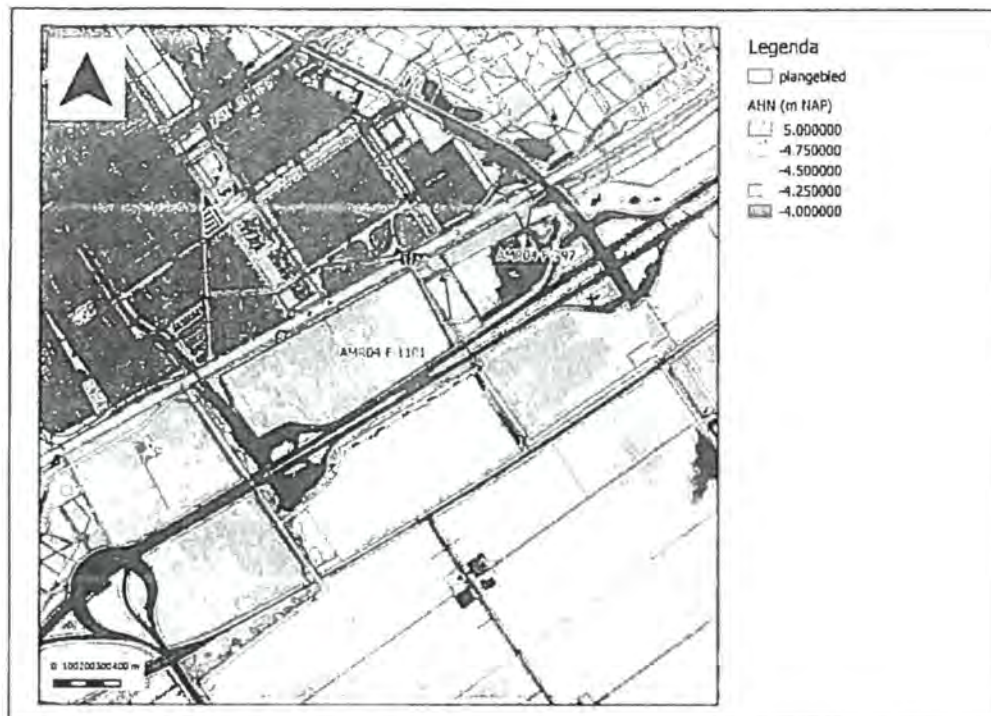

FIGURE 1: Aerial photograph showing the location of the study area (plangebied) in the landscape.

Figuur 3: Doorsnede van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) van de omgeving van het plangebied (BA)

gebruikte patronen om te nemen die gebaseerd zijn op uitsluitend vertegenwoordigen

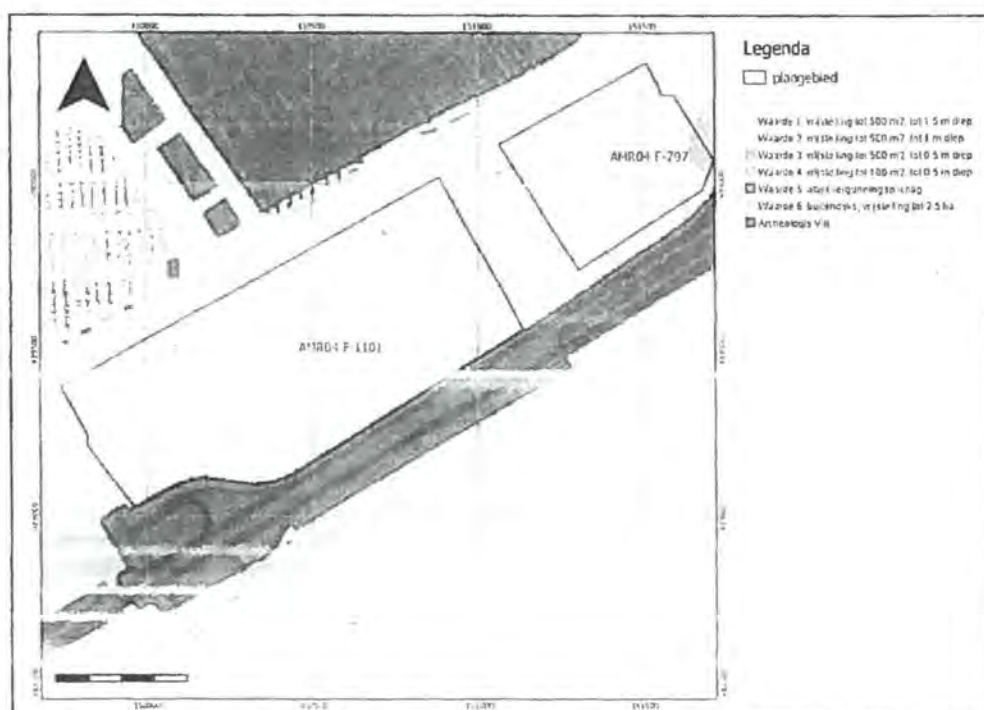
5. Beleidskader

In 1992 heeft Nederland het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend; ook wel het Verdrag van Malta of Valletta genoemd, naar het eiland en de plaats waar het is ondertekend. Het Verdrag is in 1998 geratificeerd en op 1 september 2007 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd. De Wamz is een wijzigingswet en omvat een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer, de Ontgrondingenwet en de Woningwet, op grond waarvan overheden onder andere bij bodemingrepen verplicht rekening moeten houden met het behoud van archeologische waarden. Sinds juli 2016 is het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed geregeld door één integrale Erfgoedwet. De omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving zal in de nieuwe Omgevingswet worden geregeld, die (naar verwachting) in 2021 in werking zal treden.

Het archeologiebeleid van de gemeente Almere inzake het plangebied staat verwoord in het bestemmingsplan "Buitenhout en Buitenveld" en is gebaseerd op de Archeologische Beleidskaart Almere (ABA) uit 2009. Op deze kaart heeft het plangebied een archeologische onderzoeksplicht. Deze verplichting is overgenomen in het vigerend bestemmingsplan, waarbij aanvullend vrijstellingsgrenzen zijn geformuleerd (Waarde – Archeologie 1). Dit betekent dat werkzaamheden in het gebied die groter zijn dan 100 m² en dieper reiken dan 50 cm -Mv onderbouwd moeten worden met behulp van archeologisch onderzoek. Dit geldt eveneens voor het ophogen, afgraven, rooien, beplanten en het aanbrengen van leidingen en oppervlakteverhardingen over een oppervlak groter dan 100 m². De gemeente Almere streeft hierbij naar het ter plekke behouden van een representatief deel van haar archeologisch erfgoed door middel van planinpassing en beleefbare inrichting, waar nodig met

ruimtelijke ontwikkelingen archeologische waarden in kaart brengen. Door archeologisch vooronderzoek uit te laten voeren kunnen tijdig archeologisch kansarme zones worden uitgesloten en kansrijke zones worden geselecteerd voor behoud (inpassing) of voor vervolgonderzoek.

In 2016 is echter het archeologisch beleid herzien, evenals de Archeologische Beleidskaart Almere (ABA). Op de nieuwe kaart heeft het plangebied een "Waarde Archeologie 1", waarbij geldt dat ingrepen groter dan 500 m² en dieper reiken dan 1,5 m -Mv onderzoeksplchtig zijn. Alleen in het uiterste oosten van kavel AMR 04 F-797 is sprake van een "Waarde – Archeologie 4". Hier geldt dat ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 50 cm -Mv vanuit het gemeentelijk beleid middels een archeologisch onderzoek onderbouwd moeten worden (zie figuur 4). Deze herziene beleidsregels zijn echter nog niet juridisch-planologisch in een nieuw bestemmingsplan van het terrein vastgelegd.

6. Archeologisch onderzoek binnen de gemeente Almere

Archeologisch onderzoek wordt in Almere gebruikelijk uitgevoerd door middel van mechanische booronderzoek. Leidend voor dergelijke onderzoeken is een Programma van Eisen (PvE), een document waarin de randvoorwaarden voor een onderzoek op een specifieke locatie worden vastgelegd. Dit document dient alvorens de uitvoering van het onderzoek worden geaccordeerd door Bureau Archeologie en Monumentenzorg namens de gemeente. Een bureauonderzoek-stap wordt veelal in de gemeente overgeslagen of geïntegreerd in het Programma van Eisen: dit gebeurt ten eerste omdat de archeologische verwachting voor het gemeentelijk grondgebied relatief rechtlijnig is en vanuit een bureauonderzoek geen nieuwe informatie omtrent de te verwachten resten oplevert. Ten tweede geeft het Programma van Eisen gelijk inzicht in de onderzoeksverplichting tot het te realiseren plan. Hieraan ligt echter wel vaak al een uitgewerkt (bouw)plan ten grondslag. Het archeologisch veldonderzoek valt uiteen in een drietal fasen. Een verkennende fase naar de

karterende fase waarbij in de archeologisch relevante en met verstoring bedreigde bodemniveaus gezocht wordt naar archeologische resten (vindplaatsen, fase 2) en een waarderende fase op het moment dat er wat gevonden is (fase 3). De onderzoeken volgen elkaar op, waarbij alsmaar gebieden geselecteerd worden. Op het moment tijdens de waarderende fase de kwaliteit van een vindplaats wordt bepaald, kan dit betekenen dat een aangeduide plek een beschermde zone wordt. Vanuit het gemeentelijk beleid geldt dan in principe een bouwverbod. De betreffende vindplaats zal dan binnen een toekomstige herontwikkeling moeten worden ingepast en indien nodig beheerd (middels een beheersplan).

7. De archeologie en het project – processen, kansen en risico's

Omdat de plan en procesvorming omtrent de zonnevelden zich nog in een zeer vroeg kader bevinden, zijn de risico's omtrent archeologie binnen de realisatie goed te beheersen. Vanwege de diepteligging en de onbekendheid met de ondergrond van het plangebied zijn echter uitspraken over de mogelijke aanwezigheid van archeologische resten (als risico) lastig te doen. Er is daarom een stappenplan geformuleerd, waarin kansen en risico's gedurende het proces te sturen zijn.

1) Uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek, los van een PvE

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat op basis van het huidige bestemmingsplan in het kader van de toekomstige ontwikkeling een archeologische onderzoeksverplichting bestaat. Het in gebruik nemen van het plangebied als zonneveld leidt ongeacht het ontwerp tot het uitvoeren van een archeologische onderbouwing van de werkzaamheden. Er geldt immers vanuit het huidige bestemmingsplan dat werkzaamheden vanaf 100 m² en een diepte van 50 cm -Mv onderzocht moeten worden. Het aanbrengen van oppervlakteverhardingen, niet-nader gedefinieerde ophogingen en eventuele bekabeling moet volgens het bestemmingsplan ook worden onderzocht.

Het archeologisch beleid van de gemeente is veranderd, waarbij werkzaamheden in het gebied tot een omvang van 500 m² en een diepte tot 1,5 m -Mv toelaatbaar zijn. De verwachting is echter dat gezien de omvang van de ingreep en in het kader van het opstellen van een nieuw bestemmingsplan ter onderbouwing een archeologisch onderzoek noodzakelijk kan zijn. Het minimale is hiervoor een bureauonderzoek, waarin de archeologische verwachting van het plangebied meer wordt uitgeweid en wordt afgewogen tegen eventueel beschikbare, meer concrete plannen, zo mogelijk in combinatie met inzicht in de te verrichten bodemverstoringen. Ook kan in een bureauonderzoek nieuwe informatie worden toegevoegd, die voorheen niet beschikbaar was (bijvoorbeeld AHN3, het opvragen en verwerken van de gescande boorformulieren van TNO e.d.). Zodoende kunnen ten aanzien ook inhoudelijke vraagstukken worden geformuleerd c.q. gedefinieerd ten aanzien van het plangebied.

2) Vaststellen ontwerp van het zonneveld

De omvang van het archeologisch risico in de realisatie van het zonneveld hangt met name samen met de omvang van de geplande bodemingrepen in het gebied. Er geldt hoe minder hoe beter. Aangezien er nog geen tekeningen of plannen zijn voor de exacte opzet van het zonneveld, liggen hier kansen om het effect van de aanleg van het veld op eventuele archeologische waarden zo laag mogelijk te laten zijn. Dit betekent in ieder geval dat er weinig of zo mogelijk geen werkzaamheden beneden 1,5 m -Mv moeten worden gepland (of zo mogelijk minder diep). Er geldt hier ook geen uitzondering voor het indrijven van (hei)palen, bijvoorbeeld voor het verankeren van de installaties.

3) Opstellen Programma van Eisen voor het archeologisch vooronderzoek

Het uiteindelijk ontwerp in combinatie met de inhoudelijke vraagstukken ten aanzien van de ondergrond zijn bepalend voor de omvang en wijze van onderzoek. Deze worden vastgesteld in een Programma van Eisen, dat door de gemeente Almere moet worden goedgekeurd.

4) Uitvoeren veldonderzoek

De wijze van uitvoering en de kosten ervan zullen volledig afhangen van de wijze waarop het plangebied zal worden ingericht. Zodoende zijn de kosten ervan op dit moment moeilijk te ramen. Gezien de omvang van het plangebied zullen de onderzoekskosten van een volwaardig fase 1 onderzoek voor een gebied van circa 20 – 60 hectare tussen circa 40.000 en 120.000 euro ex BTW liggen (fase 1 onderzoek). De opvolgende fasen zijn moeilijk te ramen omdat deze afhankelijk zijn van de resultaten van het fase 1 onderzoek.

8. Advies

Het verdient de aanbeveling zo spoedig mogelijk inzicht te krijgen in de omvang van de bodemingrepen in het gebied. We adviseren hierbij tevens de graafwerkzaamheden tot een minimum (cf. het gemeentelijk beleid) te beperken. Het stappenplan, zoals verwoord in hoofdstuk 7, vormt een goede leidraad om het archeologisch traject tot aan het onderzoek te doorlopen. Hiernaast is het aan te raden het Bureau Archeologie en Monumentenzorg tijdens de ontwerpfase van het plan te betrekken met betrekking tot randvoorwaarden tot de inpassing van archeologie in het gebied om inzicht te krijgen in wat in de ogen van de gemeente verstorende handelingen zijn en welke niet.

9. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, 3^e generatie, IKAW, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), Amersfoort, 2008.
- Archief Rijksdienst IJsselmeerPolders (RIJP)
- Archeologische Beleidskaart Gemeente Almere (ABA), 2016
- DINO-Loket (www.dinoloket.nl)

Literatuur:

- Menke, U.; E. van de Laar & G. Lenselink (red), 1998. *De Geologie en Bodem van Zuidelijk Flevoland*. Flevovericht nr. 415. Uitgave van Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directie IJsselmeergebied.
- Mulder, E.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en T.E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland*. Houten.
- Nales, T., 2015, Over de oevers van de Eem, een archeologisch onderzoek naar gerijpte oeverafzettingen in Oosterwold, Transect rapport 775.

AGENDA

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Communicatieoverleg

DATUM 6 september 2018

TII 13.00 – 14.30u

LOCATIE Stadhuis, Almere

UITGENODIGD

INLICHTINGEN

10.2.e

AFWEZIG

1. OPENING EN MEDDELINGEN

Update van lopende zaken

- Stand van zaken Nota van Uitgangspunten, Verantwoordingsdocument e.d.
- Bestuurlijk Overleg 21-sept
- Regionaal Ontwikkelprogramma Rijksvastgoedbedrijf (financiën voor filmpje, bodemonderzoek e.d.)
- Raadsbrief
- WOB-verzoek

2. OPENBARE INLOOPBIJENKOMST

10 oktober op OBS de Archipel

- Voor bestuurders en uitnodiging is het belangrijk de tijd te weten
- [REDACTED] maken een draaiboek

10.2.e

Verder uitwerking eerste stappen die zijn bedacht op 2 juli '18:

Doel?

- Advies vragen van omwonenden en geïnteresseerden op de (minimale) voorkeursvariant. Met dit advies kan de NvU verrijkt worden voordat deze wordt vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg.
- Voor voor- en tegenstanders moet er reden zijn om te komen

De **MINIMALE VOORKEURSVARIANT** is de ondergrens uit de Nota van Uitgangspunten. Dit is de ontwikkeling die de markt zal ontwikkelen als zij zich verder niet onderscheiden op kwaliteit.

Concurrentie moet ervoor zorgen dat de markt zich wel onderscheidt op (bijvoorbeeld):

- Kwaliteit en grootte van de groenblauwe inpassing
- Financiële participatie
- Hoeveelheid groene energie
- Waarde van het totale ontwerp (slim grondgebruik)

Wat leggen we voor?

- (minimale) Voorkeursvariant, en keuzes die daarbij passen
- Nog geen complete Nota van Uitgangspunten
- Dit geven we vooraf vrij in een filmpje of PowerPoint. Met behulp van *story telling* leggen we stap voor stap de keuzes uit. Dit moet de besluitvorming transparant maken.

4. OPZET VERANTWOORDINGSDOCUMENT EN VERSLAG PARTICIPATIE

Zie voorbeeld Doorn.

- [REDACTED]
- Verslag participatie is een samenvatting van de andere verslagen.

11.1

5. RONDVRAAG EN SLUITING

VERSLAG

zonneveld almere buiten a6

BETREFT Communicatieoverleg

DATUM 6 september 2018

TID 13.00 – 14.30u

LOCATIE Stadhuis, Almere

LIJNGENODIGD

INLICHTINGEN

AFWEZIG

10.2.e

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

Update van lopende zaken

- Stand van zaken Nota van Uitgangspunten, Verantwoordingsdocument e.d.
- Conceptpresentatie voor het Bestuurlijk Overleg 21-sept. Een paar opmerkingen:
 - o "Voorkeursvariant" is een ongelukkig woord
 - o De NVU heeft ook visie, het vlekkenplan is een visualisatie van het minimum
 - o "Maximaal 40%" betekent tot de 40%-lijn vanaf de snelweg op het veld van 68 hectare.
 - o In communicatie belangrijk dat we niet zonnepanelen willen plaatsen "ten kosten van alles"
 - o Sheet toevoegen waarin wordt uitgelegd waarom typologieën zijn "afgevalen"
 - o In het afwegingskader toevoegen hoeveel biologische landbouw overblijft
- Regionaal Ontwikkelprogramma Rijksvastgoedbedrijf (financiën voor filmpje, bodemonderzoek e.d.) is nog niet gegarandeerd. Geld komt niet op tijd voor het maken van filmpje voor 10 oktober. [redacted] belt [redacted] over mogelijke opties (financiering, communicatiemiddelen en huisstijl).
- [redacted] heeft de laatste versie van de raadsbrief gedeeld die het college volgende week bespreekt
- [redacted] werkt aan een afspraak met RWS over het mitigeren van geluidseffecten. In de afweging speelt o.a. mee: financiering, doelmatigheid, ruimtelijke kwaliteit en precedentwerking.

10.2.e

10.2.e

10.2.e

3. OPENBAAR INLEIDINGSBESLUIT

10 oktober op OBS de Archipel

- [redacted] maken een draaiboek
- We houden ongeveer het format aan van januari 2018
- [redacted] denken na over de thema's van de tafels.

10.2.e

Uitnodiging

- Persoonlijke uitnodiging voor [redacted] (i.v.m. aanvraag stand) en Bewonersadviesgroep (een bedankje opsturen)
- De bewonersadviesgroep krijgt geen rol en we bedanken hen niet plenair. Ze ontvangen een bedankje thuis, bijvoorbeeld het Almere 10/10 boek

10.2.e

Verder uitwerking eerste stappen die zijn bedacht op 2 juli '18.

[redacted]

- Advies vragen van omwonenden en geïnteresseerden op de (minimale) voorkeursvariant.
- Met dit advies kan de NvU verrijkt worden voordat deze wordt vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg.
- Voor voor- en tegenstanders moet er reden zijn om te komen
- We gaan geen geheel nieuwe ideeën ophalen, bijvoorbeeld over de gebruiksfuncties

De **MINIMALE VOORKEURS VARIANT** is de ondergrens uit de Nota van Uitgangspunten. Dit is de ontwikkeling die de markt zal ontwikkelen als zij zich verder niet onderscheiden op kwaliteit.

Concurrentie moet ervoor zorgen dat de markt zich wel onderscheidt op (bijvoorbeeld):

- Kwaliteit en grootte van de groenblauwe inpassing
- Financiële participatie
- Hoeveelheid groene energie
- Waarde van het totale ontwerp (slim grondgebruik)

Wat leggen we voor?

- (minimale) Voorkeursvariant, en keuzes die daarbij passen
- Nog geen complete Nota van Uitgangspunten
- Dit geven we vooraf vrij in een filmpje of PowerPoint. Met behulp van *story telling* leggen we stap voor stap de keuzes uit. Dit moet de besluitvorming transparant maken.
- *Zie opmerkingen onder conceptpresentatie Bestuurlijk Overleg!*

4. OPZET VERANTWOORDINGSDOCUMENT EN VERSLAG PARTICIPATIE

Niet besproken

5. RONDVRAAG EN SLUITING

■■■■■ neemt contact op met collega ■■■■■ over de aanvraag van Parkway6 om het gronddepot in 2019 te huren.

Van: [REDACTED]
 Verzonden: Wednesday, May 23, 2018 4:01 PM
 Aan: [REDACTED]
 Onderwerp: FW: Aansluiten zonnepark A6 Almere

Ter informatie

Van: [REDACTED]
 Verzonden: Tuesday, May 22, 2018 10:41 AM
 Aan: [REDACTED]
 CC: [REDACTED]
 Onderwerp: RE: Aansluiten zonnepark A6 Almere

Hoi [REDACTED]

Excuses voor de iets vertraagde reactie. Het is altijd voor ons even omrekenen wat nu precies de impact van het aantal hectares, zonnepanelen en verwachte energieopwek op ons net is. Dit zit hem voornamelijk in het feit dat wij naar het inpassen van de maximale piekbelasting kijken. Maar ik heb onderstaand zo goed mogelijk geprobeerd om een antwoord op jouw vraag te formuleren.

Hectares omrekenen naar piekvermogen

Bij de grootste variant (60HA) hoort volgens jullie berekeningen een maximale opwek van 39.891MWh. Dit zegt echter nog niets over de maximale belasting die dit gaat opleveren. De piek (moment in het jaar met de hoogste opwek) hangt namelijk af van de omvormers en gebruik van het zonnepark. Het aantal panelen kan een indicatie geven van de piek, maar ook daar hangt het af welke omvormers gekozen worden. Om echt concreet te kunnen aangeven welk vermogen past hebben we informatie nodig over hoeveel MWp men wil installeren en hoeveel MW men terug wil leveren. Op basis daarvan kunnen wij een inschatting maken van de benodigde aansluiting en op welk netvlak met welke capaciteit deze X MVA aansluiting aangesloten kan worden.

Ruimte voor 40MVA

Ik begrijp dat jullie in deze fase hier nog niets over kunnen zeggen dus een snelle rekensom van mijn collega levert het volgende op:

- 191 000 panelen van 275 W: $191\,000 \times 275 = 53\text{ MWp}$
- Omvormer voor 66%: $53 \times 0,66 = 35\text{ MW}$ terugleveren
- Aansluiting: 40 MVA

Wij houden in onze prognoses nu rekening met een zonnepark van 40MVA. Dus de grootste variant van 60HA zou moeten passen maar nogmaals dat is afhankelijk van hoe de piek wordt afgesteld.

Beschikbare velden

Het zonnepark zal hoogstwaarschijnlijk op onderstation de Vaart worden aangesloten. Hier hebben wij een uitdaging als het gaat om het aantal beschikbare velden (aansluitpunten). Momenteel zijn wij bezig met het schrijven van een investeringsvoorstel om dit station uit te breiden met aansluitvelden. Dit zodat wij in 2021 velden hebben om het zonnepark bij de A6 aan te kunnen sluiten. Hoe meer zekerheid over de grootte van het park, hoe beter wij het investeringsvoorstel kunnen onderbouwen. Ik zie daarom ook graag het tussenbesluit of de nota van uitgangspunten tegemoet zodat wij dit kunnen gebruiken in onze argumentering dat het zonnepark doorgang gaat vinden.

Hoop dat ik het duidelijk verwoord heb, mocht je nog vragen hebben naar bovenstaande mail, bel of mail dan gerust. Ik zie de datumprikker nog graag tegemoet!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED] | Strategie & Omgeving | Riant & Markt

Liander N.V. Postbus 50, 6920 AB Duiven, Nederland Locatiecode 2PB4100 Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem KvK 09104351 Arnhem www.liander.nl

De inhoud van deze e-mail, inclusief bijlagen, is persoonlijk en vertrouwelijk. Mocht dit bericht niet voor u bedoeld zijn, informeer dan per omgaande de afzender en verwijder dit bericht. Gelieve deze e-mail, inclusief eventuele bijlagen, niet te gebruiken, kopiëren of door te sturen aan derden.

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: dinsdag 15 mei 2018 11:29
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Aansluiten zonnepark A6 Almere

Dankjewel! Ik hoor het graag, ik zal deze week een datumprikker sturen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
10.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: Friday, May 11, 2018 9:52 AM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Aansluiten zonnepark A6 Almere

Hoi [REDACTED]

Dank voor je mail met update! [REDACTED]

Kom hier zo snel mogelijk bij je op terug. Laten we dan ook even een afspraak plannen om bij te praten! 11.1

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED] | Strategie & Omgeving | Klant & Markt

[REDACTED] 10.2.e

Liander N.V. Postbus 50, 6920 AB Duiven, Nederland Locatiecode 2PB4100 Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem KvK 09104351 Arnhem www.liander.nl

De inhoud van deze e-mail, inclusief bijlagen, is persoonlijk en vertrouwelijk. Mocht dit bericht niet voor u bedoeld zijn, informeer dan per omgaande de afzender en verwijder dit bericht. Gelieve deze e-mail, inclusief eventuele bijlagen, niet te gebruiken, kopiëren of door te sturen aan derden.

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 9 mei 2018 15:57
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: RE: Aansluiten zonnepark A6 Almere

Hi [REDACTED]

We werken zeer voorspoedig aan de kaders voor het zonneveld. Er liggen momenteel een aantal scenario's op tafel die wij met adviseurs, omwonenden en allerlei andere stakeholders bespreken. Langzamerhand krijgt de nota van uitgangspunten vorm. [REDACTED]

[REDACTED]

Een belangrijk besluit valt op 20 juni, dan is er een bestuurlijk overleg waarbij ik graag een tussenbesluit zou willen laten nemen over de maat en schaal van het zonneveld. Voorafgaand zou ik met jou willen afstemmen, want ook de

aansluiting op het net is een van de afwegingsfactoren. Wellicht kunnen we daar nu al een stapje in zetten. Vooral nog liggen 3 groottes op tafel: 20 hectare, 30-50 hectare en 60 hectare. Die naar verwachting tot de volgende energieopwekking etc. leiden:

Grootte (hectare)	Aantal panelen	Hoeveelheid Energie (MWh)	Aantal Huishoudens	Besparing CO2 (x 1 miljoen kg)
20	35.646 tot 58.784	8.299 tot 12.227	2.766 tot 4.075	5,4 tot 18,8
40	79.156 tot 130.768	18.523 tot 27.200	6.174 tot 9.067	28,5 tot 41,9
60	120.608 tot 191.784	28.222 tot 39.891	9.407 tot 13.297	43,4 tot 61,5

In alle gevallen is uitgegaan van een zuidopstelling als minimale variant en een oostwestopstelling als maximale invulling. Mochten er bij jou alarmbellen afgaan als resultaat van deze cijfers. Laten we dan even bellen!

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

10.2.e

Van: [Redacted]

Verzonden: Friday, April 20, 2018 11:03 AM

Aan: [Redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Aansluiten zonnepark A6 Almere

Goedemorgen [Redacted]

Is er nog nieuws of ontwikkelingen van jullie kant over de voortgang van het zonnepark bij de A6? Hoor graag!

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

[Redacted] | Strategie & Omgeving | Klant & Markt

M [Redacted] 10.2.e

Liander N.V. Postbus 50, 6920 AB Duiven, Nederland Locatiecode 2PB4100. Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem KvK 09104351 Arnhem www.liander.nl

De inhoud van deze e-mail, inclusief bijlagen, is persoonlijk en vertrouwelijk. Mocht dit bericht niet voor u bedoeld zijn, informeer dan per omgaande de afzender en verwijder dit bericht. Gelieve deze e-mail, inclusief eventuele bijlagen, niet te gebruiken, kopiëren of door te sturen aan derden.

Van: [Redacted]

Verzonden: vrijdag 15 december 2017 10:56

[Redacted]

10.2.e

Onderwerp: Aansluiten zonnepark A6 Almere

Hoi [Redacted]

Wij zijn intern onze belasting- en opwekprognose voor Almere aan het herzien. Het blijft voor ons lastig inschatten wat het op te wekken vermogen van de zonneweide bij de A6 gaat worden

Jullie gaven aan dat jullie de mogelijkheid tussen minimaal 20 en maximaal 60 HA onderzoeken op basis van draagvlak van de omgeving en de bewoners. In het verleden hebben jullie een kostenindicatie ontvangen van mijn collega [REDACTED] deze was voor een vermogen van 40mva berekend

Hierbij was het verrekenpunt onderstation Almere de Vaart. Als jullie besluiten om boven de 40mva uit te komen zullen jullie zoals besproken naar onderstation Almere moeten uitwijken, aangezien onderstation de Vaart onvoldoende capaciteit heeft voor dit vermogen

Daarnaast zien wij in de omgeving van Almere de Vaart ook meerdere duurzame opwek initiatieven ontstaan die ook aanspraak maken op de beschikbare capaciteit van het onderstation. Aangezien wij non-discriminair moeten handelen kunnen wij geen capaciteit reserveren dus handelen wij via het first come, first serve principe. OS Almere zal ook aangepast moeten worden dus er moet ook voor het aansluiten op dit onderstation rekening gehouden worden met een doorlooptijd

Omdat dit wellicht invloed heeft op de BC en voor de uitgifte van de tender wilde ik jullie hier even over informeren. Wellicht is het een idee om een quickscan aan te vragen waarbij we OS Almere als verrekenpunt nemen. Als jullie het vermogen aanvragen waar jullie de meeste kans op achten dan helpt dat ons ook in de prognoses die we opstellen

Als er nog aanvullende vragen of onduidelijkheden zijn dan hoor ik die ook graag!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED] | Strategie & Omgeving | Klant & Markt

M [REDACTED]

[REDACTED] 10.2.e

Liander N.V. Postbus 50, 6920 AB Duiven, Nederland. Locatiecode 2PB4100. Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem. KvK 09104311. Arnhem. www.liander.nl

De inhoud van deze e-mail, inclusief bijlagen, is persoonlijk en vertrouwelijk. Mocht dit bericht niet voor u bedoeld zijn, informeer dan per omgaande de afzender en verwijder dit bericht. Gelieve deze e-mail, inclusief eventuele bijlagen, niet te gebruiken, kopiëren of door te sturen aan derden.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: [REDACTED]
Verzonden: Thursday, March 22, 2018 12:46 PM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Verslag schetsoverleg 2
Bijlagen: 20180322 Verslag Schetsoverleg 2 21-3-2018.docx

10.2.e

Hi allen,

Bij deze een verslag van de bijeenkomst van gisteren. Als jullie nog opmerkingen hebben dan hoor ik het graag binnen een week.

Hieronder de actielijst:

ACTIELIJST

[REDACTED]	1x betrekken ontwerper waterschap	2 mei of 16 mei
[REDACTED]	Aanleveren matrix 4 typologieën en praatplaten voor presentatie bewonersadviesgroep	28 maart
[REDACTED]	Check op initiatiefnemers voor groenfuncties bij ondernemersloket	2 mei

10.2.e

We hebben pas 2 mei weer een overleg. Die tijd heb ik genomen om een besluit van het BO voor te bereiden om te komen tot een of twee varianten van de maat en positie. [REDACTED] laten we rondom de bewonersadviesgroep bespreken hoe we dit besluit willen voorbereiden. Na de bewonersadviesgroep kunnen we dan kiezen of dat het inderdaad handig is dat we in april niet bij elkaar komen met deze groep. 10.2.e

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] 10.2.e

Directie Transacties en Projecten
Rijksvastgoedbedrijf
 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
 Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag

[REDACTED] 10.2.e

 Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 9 maart 2018 16:11 10.2.e
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Zonneveld Almere eindconcept akoestisch onderzoek
Bijlagen: 103672-18-003.555-notc02-Analyse geluideffecten zonnevelden Almere Buiten.pdf

Hi [REDACTED] 10.2.e

Bij deze een eindconcept geluidseffectenrapport. Ik ga het a.s. maandag lezen en beoordelen of het rijp is voor het bestuurlijk overleg. Kijken jullie ook mee?

[REDACTED] ik neem jullie mee ter informatie dat dit rapport zo goed als af is zodat jullie daarvan op de hoogte zijn voor ons communicatieoverleg dinsdag. Bij het volgende BO (28-mrt) willen wij het voorleggen ter vaststelling. We hebben een check gedaan op omgevingssensitiviteit maar hierop was naar onze mening eigenlijk geen bijsturing nodig. Het moet ook een product zijn van Witteveen + Bos en niet van ons. Witteveen + bos stelt dat het technisch niet nodig is om een meting te doen maar dat omwonenden dit vaak meer vertrouwen dan de modelstudie. [REDACTED]

11.1

Met vriendelijke groet,
 [REDACTED]

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: Thursday, March 08, 2018 4:03 PM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Hoi [REDACTED]

Bij deze ontvang je onze aangepaste notitie. We gaan ervan uit dat deze voldoet aan jullie wensen en daarmee in de stuurgroep kan worden vastgesteld, maar horen het natuurlijk graag als dat niet zo is.

Voor wat betreft het suizen van zonnepanelen hebben we twee uitspraken gevonden van lagere rechtbanken:

- <https://www.recht.nl/rechtspraak/uitspraak/?ecli=ECLI:NL:RBOVE:2016:4490> van de rechtbank Overijssel, waarin een dergelijk bezwaar als adequaat afgehandeld wordt besproken, mede vanwege de overheersende windrichting. (paragraaf 3.2)
- <https://www.recht.nl/rechtspraak/uitspraak/?ecli=ECLI:NL:RBNNE:2017:1061> van de rechtbank Noord-Holland, waarin een dergelijk bezwaar als onvoldoende onderbouwd wordt beschouwd. (paragraaf 7.2)

Uit andere bronnen ken ik ook geen dergelijke bezwaren. Dat betekent ook dat ik geen onderzoeken o.i.d. ken die een dergelijke mogelijkheid hebben onderzocht.

Hopelijk heb je hiermee voldoende informatie om verder te kunnen?

Met vriendelijke groet, [REDACTED] 10.2.e

From: [REDACTED]
Sent: vrijdag 2 maart 2018 15:14
To: [REDACTED]
Subject: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Hi [REDACTED]

Goed om te horen.

Ik kan ook geen uitspraken vinden over dit onderwerp, iemand uit de omgeving kwam ermee. Helaas heb ik zijn contactgegevens niet. Misschien gaat het dan over lagere rechtbanken. Kan je die misschien aan me voorleggen?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

10.2.e

Van: [REDACTED]

Verzonden: Friday, March 02, 2018 12:50 PM

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Beste [REDACTED]

Ik wilde begin volgende week de opmerkingen verwerken. De notitie is dan als het goed is ruim voor 20 maart in je bezit.

Naar het onderdeel 'suizen' hebben we ook al even gekeken, in de begeleidende mail bij de notitie zal ik dat toelichten. Wij hebben tot nu toe geen RvS-uitspraak over dit onderwerp gevonden, wel uitspraken van lagere rechtbanken. Mocht jij toevallig weten welke RvS-uitspraak hierover gaat, dan horen we dat nog graag.

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

From: [REDACTED]

10.2.e

Sent: vrijdag 2 maart 2018 10:28

To: [REDACTED]

Subject: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Hi [REDACTED]

Wanneer verwacht jij de opmerkingen verwerkt te hebben? Ik zou het graag 20 maart hebben zodat ik het op 28 maart kan voorleggen aan de stuurgroep ter vaststelling.

Dit staat verder los van het onderdeel over 'suizen', hoewel ik daar natuurlijk wel in geïnteresseerd ben.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

10.2.e

Verzonden: Monday, February 26, 2018 11:32 AM

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Hi [REDACTED]

Ja die inschatting opnemen in de rapportage. Een vergelijkend statement of een modelletje dat iets laat zien over geluidsniveaus (liefst in de conclusie omdat de meeste mensen dat lezen) is voldoende. Dit omdat 1 dB niet iedereen iets zal zeggen en zo wordt het duidelijker.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: Monday, February 26, 2018 11:20 AM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

10.2.e

Dag [REDACTED]

Bedankt voor jullie reactie, we gaan deze verwerken.

Ik zal ook een korte inschatting geven van de impact op de woon- en leefervaring. Wil je die in de notitie? 1 dB is eigenlijk niet hoorbaar, dus de impact is zeer gering.

We gaan ook achter het 'suizen' langs de panelen aan, ik kom daar nog op terug.

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: vrijdag 23 februari 2018 16:57
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

10.2.e

Beste [REDACTED]

Bij deze een versie van jullie onderzoek met een aantal notities met opmerkingen erin. Is het naast die opmerkingen ook mogelijk om een inschatting te geven van de impact is van 1 dB op de woon- en leefervaring bij de wijkbewoners?

Over het algemeen vind ik het een goed rapport dat ook volstaat voor de toetsing van ruimtelijke ordening. Als projectteam willen we daarom de definitieve versie van dit rapport aan de stuurgroep voorleggen. En vervolgens met een bewonersadviesgroep bespreken of aanvullende meting wenselijk is (deze adviesgroep komt bijeen op 11 april). Ik laat je dus op 12 april weten of we overgaan op een meting.

Dan nog iets anders:

Een bewoner uit de omgeving kwam met de boodschap dat een plan voor een zonneveld is afgekeurd door de Raad van State omdat de wind op storende wijze zou gaan 'suizen' langs de rijen van panelen. Is dit iets dat bekend is bij jullie? Ik kan het nog niet terugvinden. Wellicht dat dit iets is dat ik binnen dit onderzoek ook wil laten onderzoeken maar dan wil ik daar eerst een concrete aanleiding voor vinden.

Bedankt alvast voor het verwerken van de opmerkingen!

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 19 februari 2018 8:44
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

10.2.e

Dag [REDACTED]

Hoe staan de zaken ervoor in Almere?

Twee weken geleden stuurde ik je onze notitie. Heb je deze in goede orde ontvangen?

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
Witteveen + Bos
Leeuwenbrug 27 | Postbus 233 | 7400 AE Deventer
[+31 \(0\)570 69 75 11](mailto:+31(0)570697511) | www.witteveenbos.com

10.2.e

From: [REDACTED]
Sent: vrijdag 2 februari 2018 16:39
To: [REDACTED]
Subject: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Hoi [REDACTED]

Gelukkig. Bij deze kan ik je alsnog de uitgebreide notitie sturen.

Een deel van de notitie heb ik nu cursief ingevuld. Bij de communicatie naar bewoners zullen die delen er nog weer uit gaan, verwacht ik. Maar voor nu geeft dit jullie wat aanvullende informatie en een blik op het eventuele vervolg.

Ik ben erg benieuwd naar je reactie!

Met vriendelijke groet, en een goed weekend, [REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: donderdag 1 februari 2018 10:34
To: [REDACTED]
Subject: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

10.2.e

Beste [REDACTED]

Nachtwerk is niet nodig op dit moment. We zijn wel heel benieuwd maar neem de tijd om het op normale werktijden af te maken.

[REDACTED]
Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 31 januari 2018 16:37
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

10.2.e

Hallo [REDACTED]

Deze mail bevat nog geen notitie: excuus daarvoor. De kwaliteitscontrole gaf aanleiding voor een extra rekenslag, die ik nu aan het verwerken ben. [REDACTED] wanneer heb je de notitie uiterlijk nodig? Dan weet ik of nachtwerk nodig is. ☺

valt buiten het wob-verzoek

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: vrijdag 26 januari 2018 17:09
To: [REDACTED]
Subject: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

10.2.e

Hi [REDACTED]

Sorry ik heb het inderdaad nog niet teruggebeeld! Bedankt voor je update. Ik ben nieuwsgierig naar het rapport en hoeveel houvast het geeft. [REDACTED]

11.1

Met vriendelijke groet.

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: vrijdag 26 januari 2018 16:52
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Hoi [REDACTED]

We kregen elkaar gisteren/vandaag niet aan de lijn, daarom nog even een update via deze route.

Onze notitie ligt inmiddels bij de interne kwaliteitscontrole. Als die is afgerond hoop ik je begin volgende week de aangevulde notitie te kunnen sturen. Om alvast een tipje van de sluier op te lichten: de modelanalyses laten kleine verschillen (max. 1 dB) zien veroorzaakt door de zonnevelden.

Met vriendelijke groet, en goed weekend, [REDACTED]

From: [REDACTED] 10.2.e
Sent: maandag 22 januari 2018 21:04
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: RE: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

dank voor de update! we wachten af! Gerrit Jan is vandaag weer begonnen dus zal hem vragen je deze week te updaten over stand van zaken

[REDACTED]
>>> [REDACTED] /19/2018 4:12 nm >>> 10.2.e
Hi [REDACTED]

Ik ben nog niet toegekomen aan het bijwerken van de offerte. Ik ga dit volgende week woensdag oppakken.

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: Monday, January 15, 2018 12:55 PM
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: Re: Zonneveld Almere akoestisch onderzoek

Hoi [REDACTED]
valt buiten het wob-verzoek

[REDACTED] Ik weet dat alle berekeningen gedaan zijn en dat de rapportage nu enkel nog afgerond moet worden, dit ligt alleen bij [REDACTED] die hopelijk later deze week weer bereikbaar is. Ik moet je de precieze status dus schuldig blijven.

Op je vraag naar reflectie kan ik positief antwoorden, wij kunnen dit ook. Is er al een scope of wil je hierover eerst even sparren? Een uitvraag mag je naar mij sturen, dan zorg ik dat deze door de juiste persoon wordt opgepakt. Als je wilt sparren hoor ik het ook graag.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

10.2.e

Witteveen+Bos

[REDACTED]

Manager Industry and Energy Division

[REDACTED]

DISCLAIMER:

This e-mail is strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee, then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing

www.witteveenbos.com

Before printing, think about the environment

>>> [REDACTED] 1/12/2018 3:05 nm >>>
Hi [REDACTED]

10.2.e

Hopelijk hebben jullie beide een goed begin van 2018 gehad en [REDACTED] hopelijk was het voor jou extra feestelijk. Ik ben benieuwd hoe het gaat met de volgende stap van het onderzoek. Hoor graag!

Ik ben daarnaast op zoek naar een partij die een onderzoek kan doen naar reflectie. Hebben jullie een afdeling die hierin gespecialiseerd is? In de bijlage vinden jullie een voorbeeld onderzoek zoals ik dat zoek. Wellicht kunnen jullie me helpen aan een contact. Bedankt alvast!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: Friday, December 22, 2017 2:52 PM
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: vakantie

10.2.e

Dag [REDACTED],

Bedankt voor het doorsturen van de tekeningen van POSAD. Daar zijn we inmiddels mee aan de slag.

Vanaf vanmiddag ben ik anderhalve week vrij. Ik ben in principe op 4 januari weer aan het werk, [REDACTED]. Met urgente vragen kun je dan het beste contact opnemen met [REDACTED] valt buiten het wob-verzoek

Rest me nog je goede dagen en een goed uiteinde te wensen!

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

10.2.e

[REDACTED]
Industrie en energie

Witteveen+Bos

Postbus 233

7400 AE Deventer

[REDACTED]
www.witteveenbos.nl

DISCLAIMER:

This e-mail is strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee, then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing

www.witteveenbos.com

Before printing, think about the environment

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

DISCLAIMER: This e-mail is strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee, then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the

information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing. www.witteveenbos.com
----- Before printing, think about the
environment

----- DISCLAIMER: This e-mail is
strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to
utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee,
then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no
liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the
information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing. www.witteveenbos.com
----- Before printing, think about the
environment

----- DISCLAIMER: This e-mail is
strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to
utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee,
then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no
liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the
information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing. www.witteveenbos.com
----- Before printing, think about the
environment

----- DISCLAIMER: This e-mail is
strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to
utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee,
then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no
liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the
information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing. www.witteveenbos.com
----- Before printing, think about the
environment

----- DISCLAIMER: This e-mail is
strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to
utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee,
then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no
liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the
information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing. www.witteveenbos.com
----- Before printing, think about the
environment

----- DISCLAIMER: This e-mail is
strictly confidential and is intended solely for the addressee. It is prohibited for unauthorized persons to
utilize the information contained within this e-mail. If you receive this e-mail and you are not the addressee,
then please delete it from your system and notify the person who sent it to you. Our company accepts no
liability for the content of this email, or for the consequences of any actions taken on the basis of the
information provided, unless that information is subsequently confirmed in writing. www.witteveenbos.com
----- Before printing, think about the
environment

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: Tuesday, April 10, 2018 6:03 PM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Adviesvraag nalv gesprek Flevolandschap en Erf bv

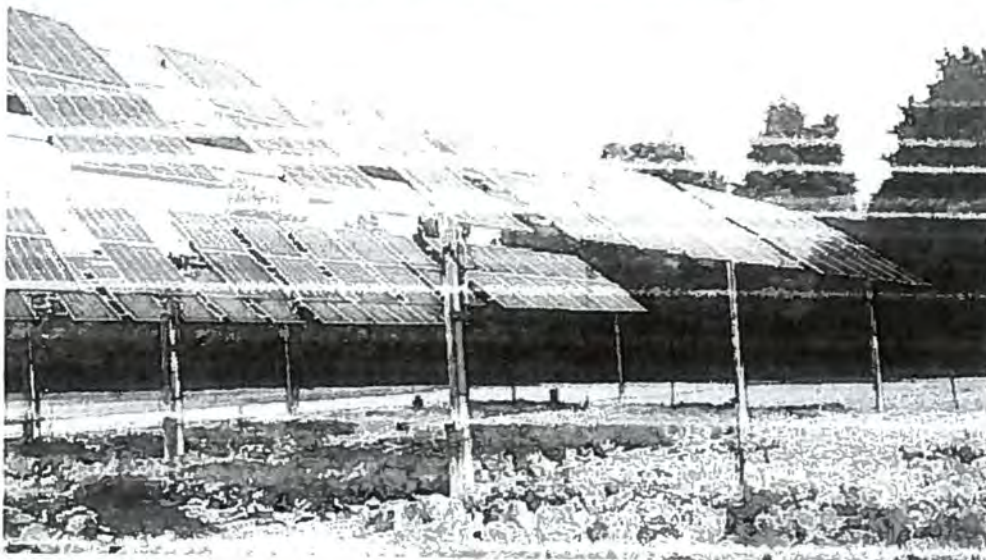
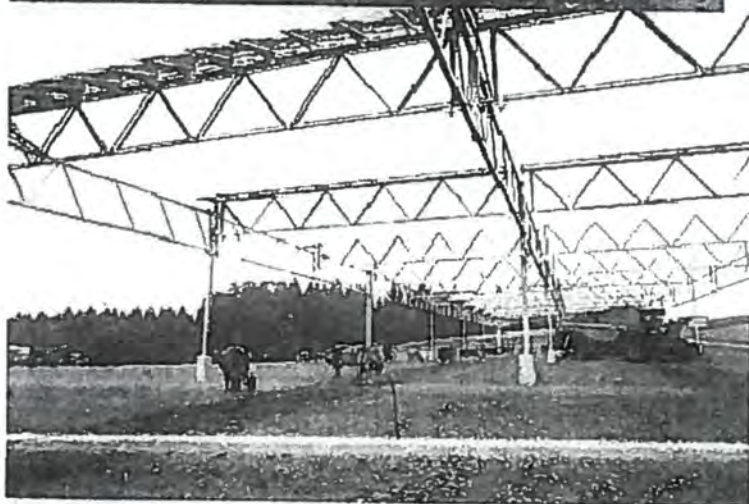
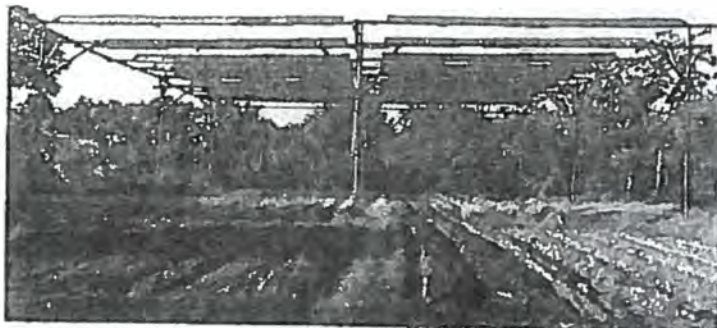
Ter informatie.

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: dinsdag 10 april 2018 14:25
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Adviesvraag nalv gesprek Flevolandschap en Erf bv

Hi [REDACTED]

Graag jullie advies over het volgende. Vorige week heb ik een gesprek gevoerd met Flevolandschap (natuurontwikkelaar) en Erf bv (huidige agrarisch pachter) omdat zij als burens belanghebbenden zijn in het onderzoek waaraan ik werk. Daar hebben we de volgende zaken op tafel gelegd:

- Rijksvastgoedbedrijf en Almere onderzoeken binnen welke uitgangspunten het mogelijk is om een zonneveld te ontwikkelen (min. 20 ha) in een onderzoeksgebied van 93 ha tussen Almere Buiten en de A6.
- Flevolandschap en ERF zijn aan de overzijde van de A6 bezig binnen de kaders van Oosterwold met de ontwikkeling van Noorderwold waarin landbouw- en natuurfuncties worden gecombineerd. En zien het onderzoeksgebied van het zonneveld als mogelijk entree voor de Noorderwold.
- Het Rijksvastgoedbedrijf onderzoekt of het mogelijk is met de meeropbrengst van het zonneveld een groen en duurzaam energielandschap te creëren. Te denken is aan een groene zoom met recreatie en/of investeren in energie-innovaties zoals opslag of nieuwe technieken. De mogelijkheid bestaat dat de zonne-energieontwikkeling en de groene inpassing 'geknipt' worden en door verschillende partijen, onder verschillende contracten worden uitgevoerd.
- Flevolandschap en ERF kwamen met verschillende referenties van projecten waarbij recreatie, landbouw en energie worden gecombineerd. Zie hieronder:

Ik neem in de overweging het volgende mee:

- Het RVB gebonden is aan de wettelijke principes openbaar, marktconform en transparant.
- Een groene inpassing van belang is voor het draagvlak van het zonne-energieproject dat aan een woonwijk ligt met hoogbouw. Er zijn politieke twijfels over de inzet van landbouwgrond voor

- Het betreft strategische grond, 'aangehouden voor toekomstige uitbreiding van Almere. De visie tot 2030 stelt zich een groen productielandschap voor en verbinding tussen Almere Buiten en Oosterwold fase 2. Energieopwekking is binnen randvoorwaarden en na bestemmingswijziging mogelijk. Er zijn kansen en risico's door de investering in het landschap m.b.t. de bruikbaarheid en waarde van het landschap na 20 jaar (als contract zonneveld afloopt). De groene inpassing kan toekomstige functies blokkeren maar ook een voorinvestering zijn om functies mogelijk te maken.
- Eerder is aan de gemeente Almere aangeboden om een deel van het terrein te kopen voor agrarische waarde voor boscompensatie

Ik hoor graag van jullie wat ik aan Flevolandschap/Erf bv kan voorstellen. Ik vraag me af of er mogelijkheden zijn om te onderzoeken van innovatieve oplossing te gaan onderzoeken die we uiteindelijk wellicht wel willen maar waarvan het nu onbekend is of het haalbaar is. Zelf denk ik aan de volgende aanpak, volgens mij past dit binnen onze kaders.

- Hun inbreng heeft dezelfde status als andere ideeën die tijdens de participatie worden ingebracht. Evt. aanbieden dat zij hun ideeën opschrijven en formeel inbrengen op bestuurlijk niveau waardoor het wellicht meer impact heeft.
- Een onderzoek opstarten naar de kansrijkheid van deze ontwikkeling met Erf bv en Flevolandschap heeft voor landbouw/natuur nut maar er mist kennis over zonne-energie. Bovendien zou dit onderzoek hun uitsluiten van meedoen aan eventuele tenders omdat ze dan voorkennis hebben. Eventueel kan een derde partij gevraagd worden naar de kansrijkheid te kijken als opdracht van de overheden.
- Flevolandschap/Erf uitnodigen voor de openbare marktconsultatie.
- Afweging of ruimte wordt gegeven aan landbouw-energiecombinaties in de Nota van uitgangspunten door de overheden maken. Partijen kunnen al dan niet in combinatie met een derde meedoen aan de tender.

Wellicht is er ook een optie gericht op samenwerking t.b.v. innovatie die ik nu niet zie.

Bedankt alvast!

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Directie Transacties en Projecten
Rijksvastgoedbedrijf

10.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag

[Redacted contact information]

Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: Thursday, August 16, 2018 1:53 PM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Openbare presentatie Zonneveld Almere

Hi [REDACTED] 10.2.e

In verband met het BO dat pas op 21 september plaatsvindt heb ik met de gemeente afgesproken om de openbare presentatie van de nota van uitgangspunten te verzetten naar 10 oktober. Ik heb zojuist de afspraak doorgezet naar jou. Ik zie wel dat degene van de gemeente heel veel tijd hiervoor gereserveerd heeft. Mijn verwachting is dat pas vanaf 18u ook echt het event plaatsvindt. We moeten de vorm nog bepalen, maar mijn verwachting is dat het een inloopbijeenkomst wordt – dus zonder plenair moment. Ik kan me voorstellen dat je niet een hele avond kan maar zou het wel enorm waarderen!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

.....
Directie Transacties en Projecten
Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag

[REDACTED] 10.2.e
[REDACTED]
[REDACTED]

.....
Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

Van: [REDACTED]
 Verzonden: Tuesday, February 06, 2018 7:24 PM
 Aan: [REDACTED]
 Onderwerp: Participatie fase 3, Kansenboek en Financien ICRV
 Bijlagen: 20180129 Eindconcept Kansenboek.pdf; 20180206 Memo Voorstel Fase 3 Participatie Zonneveld Almere Buiten A6.docx; 20180206 Conceptmemo Update ICRV 14-2-2018.docx

Hi [REDACTED] 10.2.e

Bijgesloten 3 stukken om donderdag te bespreken.

Voorstel voor fase 3 van de participatie

Afgesproken is om dit vast te stellen in het BO zodra we de rondetafelgesprekken en openbare inloopbijeenkomst hebben afgerond. Afgelopen maandag heb ik dit met gemeente besproken. Het is nu uitgeschreven maar over de aanpak zijn eigenlijk geen onenigheden. Aandachtspunt dat [REDACTED] heeft meegegeven om rond verkiezingen geen activiteiten komt goed uit want we moeten nu eerst intern stappen maken met het schetswerk.

Kansenboek

Het kansenboek is een van de onderdelen (naast stedenbouwkundig advies, beleidsadvies, studentenopdracht, participatie en onderzoeken) om te zoeken naar kansen voor de investering in ruimtelijke kwaliteit. [REDACTED] heeft het opgesteld als onderdeel van haar stage. Het is een positief, inspirerend document geworden dat aanzet tot denken. Een volgende stagiair zou dit document bij kunnen houden zodat uiteindelijk alle inbreng altijd een plek krijgt, ook al is deze (nu) niet kansrijk.

10.2.e

Update financiën/ICRV

Een halfjaar geleden is door het ICRV besloten om dit project te financieren. Dat heeft veel voortgang gegeven. Er zal wel aanvullend budget nodig zijn om ook de volgende stap naar wens uit te voeren. De huidige verplichtingen kunnen allemaal worden nagekomen. Ik zet deze daarom alvast door naar [REDACTED]. Voor de budgetaanvraag moet misschien voorwerk gedaan worden bij de ministeries.

10.2.e

Zal ik aanbieden om een presentatie te geven? Nu de openbare inloopbijeenkomst is geweest is er best wat te laten zien.

Tot donderdag!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] 10.2.e

Directie Transacties en Projecten

Rijksvastgoedbedrijf

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
 Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag

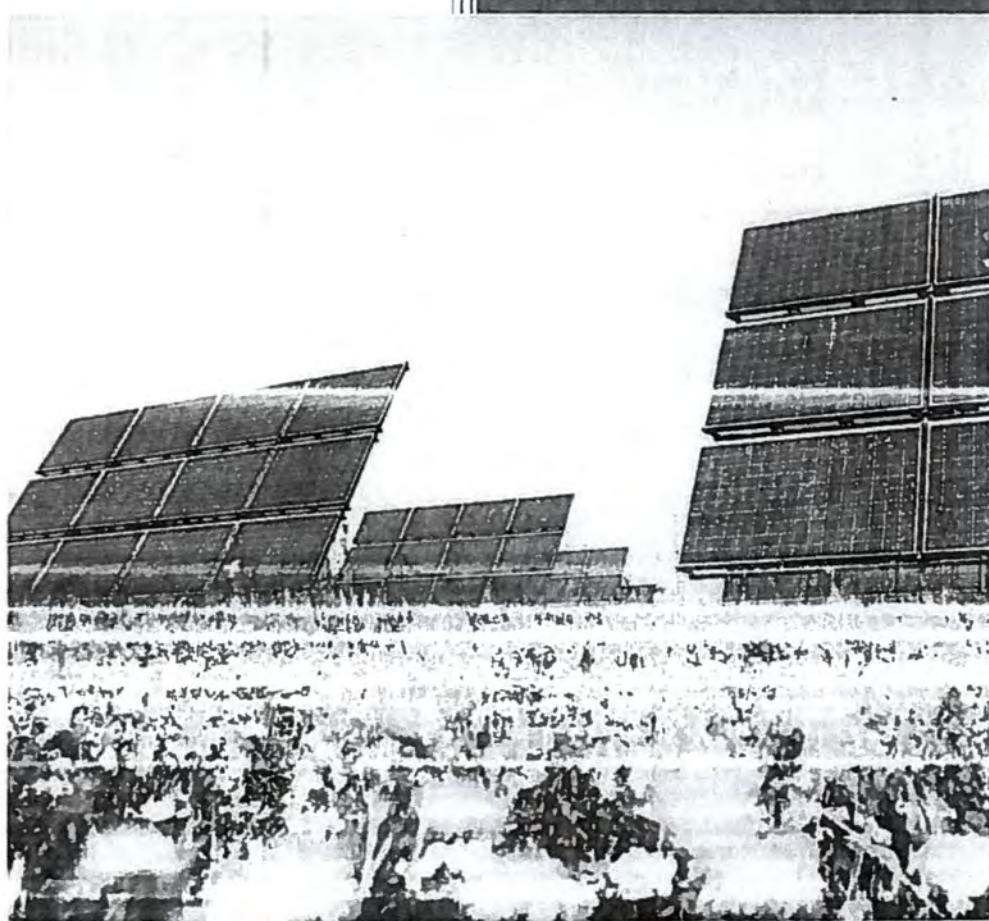
10.2.e

<http://www.rijksoverheid.nl>

Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met

Kansenboek Zonneveld A6 Almere Buiten

2018

Colofon:

Opdrachtgever

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Rijksvastgoedbedrijf

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
088 - 115 80 00

Status

Eindconcept

Auteur

[Redacted]

Begeleiding

[Redacted]

Voorwoord

Het Rijksvastgoedbedrijf geeft de ruimte aan groene energie door haar gronden aan te bieden voor windmolens. In Almere wordt het eerste project ondernomen om ook ruimte te geven aan zonne-energie. Het is te verwachten dat in Nederland de komende jaren, geïnitieerd door overheden, steeds meer zonnevelden ontwikkeld gaan worden. Met deze pilot wil het Rijksvastgoedbedrijf lessen leren en inspiratie bieden voor andere (rijks-)overheden.

De ambitie is om binnen het stedelijk gebied van Almere een energielandschap te creëren dat in de toekomst energie gaat leveren aan tenminste 4.000 huishoudens. Maar duurzaamheid is meer dan het vergroenen van de energieproductie. In deze pilot wordt duurzame energie een katalysator voor meerwaarde voor de omwonenden, de natuur en het gebied. De (meer)opbrengsten van het zonnenveld zullen we lokaal investeren. We laten de omgeving meedenken over de wijze waarop dit wordt gedaan. Met een energielandschap dat tot stand komt mét de omgeving willen we werk maken van draagvlak voor de energietransitie.

Als inspiratie voor de omgeving, onze partner de gemeente, onszelf en de betrokken marktpartijen brengen we in dit kansenboek in beeld welke functies en initiatieven te combineren zijn met een zonnenveld. Denk aan manieren waarop burgers kunnen meeprofiten van de ontwikkeling, nieuwe verbindingen tussen stad en natuur en wijzen waarop het gebied beter benut kan gaan worden. Die visie sluit aan bij Almere: Een groeiende, groene stad die gemaakt wordt door haar inwoners en waar in 2022 de Floriade plaatsvindt.

[Redacted signature block]

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding.....	5
Financiële participatie	7
Financiële participatie in een stichting of coöperatie	7
Financiële participatie van aandelen/obligaties door burgers.....	8
Een Gebiedsfonds.....	9
Energieproductie	10
Circulaire Zonnepanelen	10
Een zuid of oost/west-opstelling voor zonnepanelen.....	11
Extra kansen	12
Het verbinden van stad en natuur	13
Een wandel-/fietspad	13
Een park/weide	14
Een speeltuin van natuurlijke materialen	17
Bijenkorven plaatsen.....	17
Trim/bootcamp parcours	18
Water.....	18
Het toevoegen van productiviteit in het gebied	22
Landbouw.....	22
Zelfplukkers of -bos.....	22
Schapen laten grazen in het zonneveld.....	25
Moestuinen	25
Het creëren van bewustzijn onder Almeerders en andere bezoekers.....	27
Een leermodule over zonne-energie op de basisscholen in Almere	27
Een uitkijkpunt over het zonneveld.....	29

Inleiding

In samenwerking met de gemeente Almere doet het Rijksvastgoedbedrijf onderzoek naar de realisatie van een zonneveld langs de A6 Trekwegzone in Almere. Het gebied waarin de gemeente en het Rijksvastgoedbedrijf dit onderzoeken is 93 hectare groot. Vastgesteld is dat minstens 20 hectare van deze grond ingezet zal gaan worden voor zonnepanelen. Het besluit is nog niet genomen maar er is wel de gezamenlijke ambitie uitgesproken om dit te onderzoeken.

De Gemeente Almere en het Rijksvastgoedbedrijf werken nauw met elkaar samen in het kader van dit project. Met haar gronden wil het Rijksvastgoedbedrijf ruimte bieden aan duurzame energieprojecten en zo een bijdrage leveren aan het Klimaatakkoord van Parijs. De gemeente Almere zet zich in voor het project omdat het een bijdrage levert aan de ambitie om Almere zoveel mogelijk energieneutraal te maken in 2022. Er wordt een zorgvuldig participatietraject doorlopen met omwonenden en geïnteresseerden. Hoofdzakelijk, omdat dit gebied naast een woonwijk ligt en de gemeente en het Rijksvastgoedbedrijf zich willen laten adviseren door de naaste omgeving over de inpassing van het zonneveld.

De komende periode zullen verschillende onderzoeken en adviezen leiden tot de kaders van het zonneveld, zoals de toegestane oppervlakte. Binnen die kaders krijgt een marktpartij de mogelijkheid om het zonneveld verder uit te werken en te realiseren.

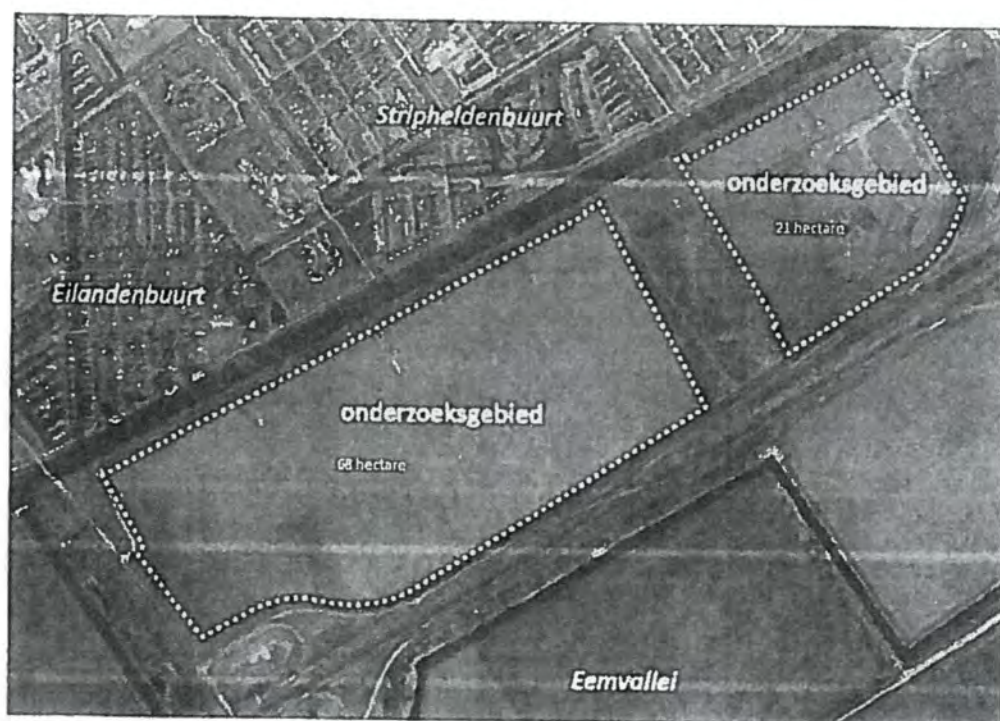
In dit kansenboek staan ideeën over de inpassing van het zonneveld en de manier waarop dit kan, over de manier waarop bewoners kunnen profiteren van de ontwikkeling en het toevoegen van ruimtelijke kwaliteit in het gebied.

Op deze locatie geldt het beleid Kleur aan Groen van de gemeente Almere dat het de mogelijkheden binnen het groenblauwe raamwerk omschrijft. [REDACTED]

11.1

Doel van dit boek is om bewustzijn te creëren bij overheden, markt en omgeving dat het project niet alleen kan bijdragen aan groene energievoorziening maar tegelijkertijd ook aan ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke acceptatie. [REDACTED]

11.1

Financiële participatie

Het onderzoeksgebied ligt dicht tegen de Stripheldenbuurt en de Eilandenbuurt in Almere Buiten. Bewoners volgen het proces met nauwe betrokkenheid. De gemeente heeft aangegeven dat zij de wens heeft om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de bewoners financieel mee te laten profiteren in dit project, want zij zijn immers ook de mensen die er last van kunnen hebben. Uit onderzoek van Pedersen en Van de Berg (2008) is gebleken dat er meer draagvlak voor projecten is als mensen financieel kunnen participeren.

Duurzame energie is de energie van de toekomst. energie zal steeds vaker decentraal geproduceerd gaan worden (Energieleveranciers, 2014). Dit kan bijvoorbeeld geproduceerd worden door als bewoner panelen op je eigen dak te plaatsen, maar ook door te investeren in een grootschalig energieproject, zoals in dit project het zonnenveld Almere Buiten A6. Mensen die geen eigen dak hebben, omdat zij in een appartement wonen, kunnen zo toch deelnemen aan en profiteren van de energietransitie

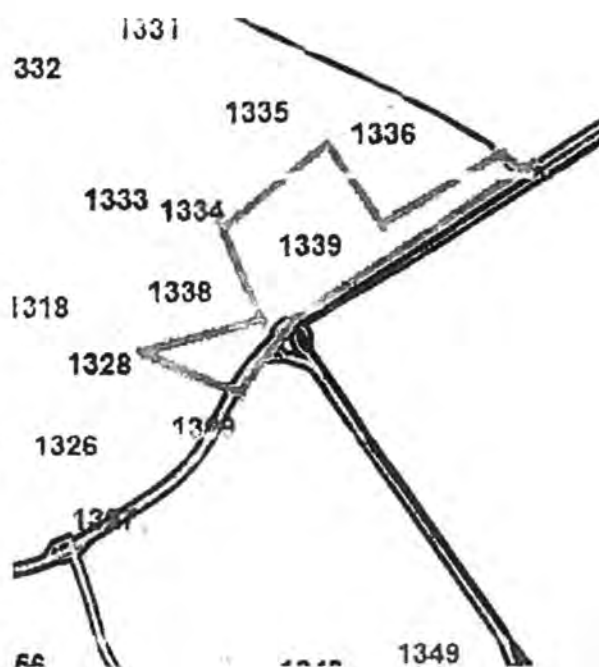
Financiële participatie in een stichting of coöperatie

Financieel participeren in een stichting of coöperatie gebeurt meestal vanuit bottom-up initiatieven. Growing Green Cities Almere stimuleert bottom-up initiatieven. Het zonnenveld wordt gerealiseerd door een marktpartij, maar wellicht is het mogelijk dat de marktpartij of de gemeente een bottom-up project kan faciliteren, eventueel in samenwerking.

Postcoderoosvariant

Bewoners richten (in samenwerking met een marktpartij en/of gemeente) een stichting of coöperatie op. Ook kunnen de bewoners zich aansluiten bij een al bestaande coöperatie. De panelen zijn eigendom van de coöperatie en het zeggenschap wordt gedeeld.

Een (gunstige) variant hiervan voor de direct omwonenden is de zogenoemde Postcoderoosvariant. Dit is een variant waarbij de bewoners van omliggende postcodes van het project kunnen participeren in een stichting of coöperatie waardoor de bewoners belastingvoordeel

krijgen.

Dit beleid wordt naar verwachting in 2020 afgeschaft, maar er lopen onderzoeken naar alternatieve beleidsmaatregelen. Deze alternatieven zijn ook gericht op een vorm van financiële compensatie voor particulieren wanneer er in duurzame energie/zonnepanelen wordt geïnvesteerd. Welke vorm dit beleid precies gaat aannemen is echter nog niet bekend.

Voor het Zonneveld Almere Buiten A6 (postcode 1339) zou het in deze variant gaan op de postcodes met de getallen 1329, 1328, 1338, 1334, 1335, 1336 en 3897, zie het plaatje hierboven.

In hoeverre is het kansrijk?

Een marktpartij wil waarschijnlijk zelf de opbrengsten en het zeggenschap houden. Voor een coöperatie ligt het zeggenschap bij (alle) leden. Bij een stichting ligt de besluitvorming bij een bestuur (RVO, 2014). In deze situatie zal het bestuur waarschijnlijk uit een combinatie van omwonenden en vertegenwoordigers van de marktpartij bestaan. Het is voor te stellen dat de voorkeur van een marktpartij uitgaat naar een bestuur, omdat het aandeel en belang van de marktpartij in zijn geheel groter is.

[Redacted text block]

11.1

In hoeverre is het kansrijk?

[Redacted text block]

In deze vorm wordt de burger geen eigenaar van de panelen en heeft hij/zij ook weinig inspraak. Men investeert een bedrag in het zonneveld en krijgt daar jaarlijks een rendement voor terug, afhankelijk van de prestatie en de winst van het project. Deze constructie zorgt voor risico's bij de investeerders.

In hoeverre is het kansrijk?

Voor een marktpartij is deze vorm van financiële participatie aantrekkelijker dan de stichting of coöperatie aangezien de burgers relatief weinig zeggenschap en dus invloed op de bedrijfsvoering hebben. Ook is deze investeringsvorm voor een marktpartij vaak gunstiger dan een lening bij een bank. Een lening bij de bank moet terugbetaald worden, ongeacht de bedrijfsprestaties. Rendementen zijn afhankelijk van de opwekprestaties en daardoor betaalt de marktpartij pas op het moment dat de prestaties goed zijn. Wel kan het aantrekkelijker zijn voor een marktpartij om 1 investeerder te hebben die veel geld belegt dan allemaal kleine partijen of individuen.

Een Gebiedsfonds

Hoe werkt het?

De gemeente sluit overeenkomst met de marktpartij op vrijwillige basis, over het oprichten van een fonds. Hierin stort de marktpartij (jaarlijks) een vaste bijdrage. De gemeente en/of een lokale vertegenwoordigingsgroep kunnen beslissen wat er met het geld uit dit fonds betaald wordt. Zo kan er extra geld gestoken worden in (duurzame) beleidsdoelen van de gemeente of specifiek naar Almere Buiten gekeken worden. Denk aan de financiering van een sporthal, verduurzaming van de gebouwen in de wijk of een speeltuin.

In hoeverre is het kansrijk?

Het voordeel van deze manier van financiële participatie is dat alle bewoners van Almere (Buiten) profiteren en niet alleen de bewoners die het vermogen hebben om financieel kunnen participeren in een andere vorm. In hoeverre het kansrijk is hangt af van de houding van de marktpartij want het is niet verplicht om de overeenkomst met de gemeente te sluiten. Wel is het voordeel van deze vorm van financiering dat de marktpartij zelf alle zeggenschap en besluitvorming houdt en dat er een vaste bijdrage betaald wordt. Als obligaties of aandelen worden uitgegeven zal er meer administratief werk zijn.

Energieproductie

Er zijn vier kansen die te maken hebben met de productie en positionering van de zonnepanelen. De toepassing van zonnepanelen neemt de laatste jaren sterkt toe. Zonnepanelen plaatsen is meer geworden dan de doorsnee zuidopstelling van blauwe panelen.

Circulaire Zonnepanelen

Onze samenleving staat voor een grote opgave. De aarde warmt op en grondstoffen zijn eindig. Dit vraagt om een nieuwe manier van nadenken over duurzaamheid en behoud van grondstoffen. Het behoudt van grondstoffen in de keten door hergebruik wordt ook wel circulariteit genoemd. In 2050 wil Nederland circulair zijn en geen grondstoffen meer vernietigen (Rijksoverheid, 2018). Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat er in de toekomst nog grondstoffen zijn en materialen hergebruikt kunnen worden nadat de oorspronkelijke functie van het materiaal vervalt.

11.1

Hoe werkt het?

Er is nog geen partij die circulaire zonnepanelen produceert. Maar het is volgens experts wel mogelijk. Zonnepanelen bevatten schaarse grondstoffen zoals aluminium, koper, zilver, silicium en plastics. Zonnepanelen kunnen in principe tot 96% gerecycled worden. Echter, doordat de materialen met elkaar verlijmd zijn is dit een intensief en specialistisch werk. Een slimmer ontwerp en productie kan ervoor zorgen dat de waardevolle materialen eenvoudiger kunnen worden teruggewonnen en daarna hoogwaardig kunnen worden hergebruikt.

Zoals eerder aangegeven bestaan ze momenteel nog niet. De vraag in hoeverre het kansrijk is ligt daarom aan de bereidwilligheid van de marktpartij. Onder andere de duur van de innovatie en het kostenplaatje zullen hierbij een belangrijke rol spelen. Aangezien er vanuit dit kansenboek geen zicht is op de moeilijkheidsgraad en kosten kan er geen duidelijk oordeel worden gegeven over de haalbaarheid. Dit vraagstuk zou meegenomen kunnen worden in een marktconsultatie. Wel wordt er steeds meer aangestuurd op duurzaam geproduceerde zonnepanelen (Change Magazine, 2014). De productie van zonnepanelen is vaak een vervuilend proces door de productie in landen met minder strenge milieuwetgeving en/of -handhaving. Toch wordt de levensduur van een zonnepaneel steeds langer en dit compenseert voor de vervuilende productie. Dus wanneer een circulair zonnepaneel niet mogelijk zou zijn, zou een duurzaam zonnepaneel een mooi alternatief zijn. Zonnepanelen gaan dus steeds langer mee: ook langer dan 20 jaar. Dit vraagt om een goede afweging wat er met de

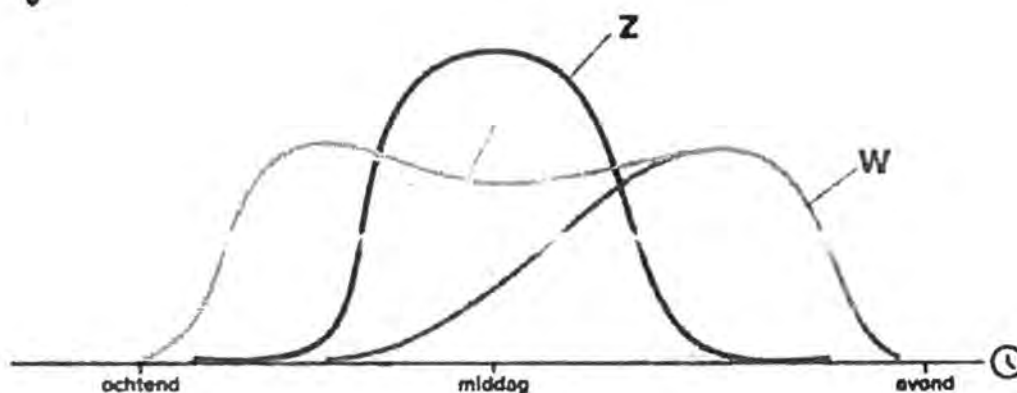
zonnepanelen gebeurt nadat de 20 jaar exploitatie in het huidige gebied erop zit. [REDACTED]

11

Een zuid of oost/west opstelling voor zonnepanelen

Zonnepanelen kunnen op verschillende manieren geplaatst worden. De zonnepanelen kunnen gericht zijn op het zuiden of op het oost/westen (dakjes). De verschillende panelen hebben verschillende rendementen, dichtheden en opwekcapaciteiten (Intellisol, 2018). Het is belangrijk om de mogelijkheden te onderzoeken van de verschillende panelen en kijken welke opstelling het beste kan bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit en aan de duurzaamheidsambities.

Rendement zonnepanelen

Zonnepanelen

Zonnepanelen kunnen in meerdere posities geplaatst worden. De rendementen verschillen bij beide opstellingen (zie bovenstaand figuur).

Bij de zuid opstelling is er een opwekpiek te zien in het midden van de dag. De zon schijnt op dat moment fel op het zuiden, wat de piek veroorzaakt. De zuid opstelling levert per vierkante meter zonnepaneel meer energie op dan een oost/west opstelling. Dit komt doordat de zuidopstelling gebruikt maakt van de zon wanneer deze op zijn felst schijnt: het midden van de dag. Een nadeel van een zuidopstelling is, is dat de dichtheid minder groot is dan bij een oostwestopstelling (Westlandsolar, 2012). Er kunnen dus minder panelen in zijn totaliteit geplaatst worden en minder panelen betekenen minder opbrengsten. Een oost/west opstelling is dus voordelig vanwege zijn mogelijkheid tot dichtheid en nadeliger omdat deze opstelling geen optimaal gebruik maakt van de zon wanneer deze het meeste opwekt. Wel zitten er in de oost/west opstelling 2 kleinere pieken in

panelen een veel lagere hoek hebben: een oost/west paneel staat op ongeveer 10 graden gedraaid, een zuid paneel al snel rond de 35 graden. Deze stand van het paneel veroorzaakt schaduwwerking en vandaar moeten de panelen verder uit elkaar staan.

Kortom: een zuid zonnepaneel wekt meer energie op per vierkante meter zonnepaneel, maar een oost/west opstelling wekt meer op per vierkante meter grond. Dit komt doordat de oost/west opstelling een hogere dichtheid kent van panelen. Er is een partij (Westlandsolar, 2018) die beweert dat een noord/zuid opstelling ook mogelijk is, en dat deze net zoveel opwekt als een oost/west opstelling. Wellicht kan dit nader onderzocht worden.

In hoeverre is het kansrijk?

De keuze voor de opstellingen zal gebaseerd zijn op meerdere ambities. Zo is de dichtheid bij de oost/west opstelling waarschijnlijk zodanig, dat er geen gras kan groeien en dit sluit uit dat er dieren kunnen grazen (zie pagina 27). Ook hangt het af van de duurzaamheidsambities van zowel het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente en zullen de zuid- en oost/west opstellingen nader en secuur onderzocht moeten worden. Ook kan deze vraag worden meegenomen in de marktconsultatie.

Extra kansen

De volgende kansen zijn op een later moment in beeld gebracht en vergen nog uitwerking:

- Energieopslag
- Innovatieve, efficiëntere zonnepanelen
- Gekleurde zonnepanelen

Het verbinden van stad en natuur

"Combineer stad en natuur". Dit is één van de zeven Almere Principles die worden gezien als de grondleggers voor de stad en inrichting van Almere. Het onderzoeksgebied ligt tussen het stedelijk en natuurlijk gebied in. Hierin ligt een kans voor de inrichting van het onderzoeksgebied om die verbinding tussen stad en natuur te versterken en om het gebied zelf in te richten met natuur dat bezocht kan worden door bewoners.

Het onderzoeksgebied kan met de juiste ruimtelijke inpassingen de connectie tussen stad en natuur versterken. Dit kan op twee manieren. Door middel van infrastructuur aan te leggen een fysieke verbinding tussen stad en natuur te creëren; en door in het onderzoeksgebied zelf natuur(activiteiten) te faciliteren. Beide zorgen ervoor dat het aantrekkelijk wordt voor bewoners om in de natuur te zijn en zich bewust zijn van hun groene leefomgeving. Dit wordt ook gestimuleerd door de Almere Principles, die moedigen het aan om het groen zo goed mogelijk te benutten.

Een fiets- en/of wandelpad door een gebied dat momenteel niet toegankelijk is. Met de aanleg van een stuk infrastructuur in het onderzoeksgebied ontsluit je het gebied voor recreatie in de natuur en het landelijk gebied. Dit sluit aan bij de ontwikkelprincipes van het groenblauwe raamwerk (Almere 2.0, 2013). Ook stelt de Gezondheidsraad dat volwassenen minstens 2,5 uur per week matig intensief moeten bewegen (NOS, 2017). Hieronder vallen ook fietsen en wandelen. Met een fiets- en wandelroute voor de deur worden bewoners van Almere wellicht meer gestimuleerd om te bewegen en op deze manier draagt het onderzoeksgebied bij aan een gezonder Almere.

Hoe werkt het?

Er zal gekeken moeten worden naar het doel van het fiets- en/of wandelpad en waar men deze wil aanleggen. Een toename van de toegankelijkheid van het onderzoeksgebied is een van de ontwikkelprincipes uit Kleur aan Groen. Een fiets- en/of wandelpad kan twee functies hebben: utilitair of recreatief.

De eerste functie is de functie van utilitaire infrastructuur. Een bestemming voor fietsers en wandelaars is bijvoorbeeld de ontwikkeling van natuurgebied 'De Eemvallei' aan de andere zijde van de A6. Deze verbinding past bij de ontwikkelprincipes van Kleur aan Groen, die stelt dat het terrein zoveel mogelijk toegankelijk moet zijn.

De tweede functie is een recreatief wandel- en fietspad in het onderzoeksgebied.

11.1

In hoeverre is het kansrijk?

Een nieuwe fiets- of wandelverbinding over de A6 met een brug of tunnel is erg kostbaar en moet ook passen binnen de visie van Rijkswaterstaat. Tevens is er geen rekening gehouden met een extra verbinding in het plannen van Flevolandschap. Dit maakt een nieuwe verbinding direct tussen het onderzoeksgebied en Noorderwold niet kansrijk.

Een fiets/wandelpad dat door het onderzoeksgebied zelf loopt is waarschijnlijker. Wel zal er kritisch gekeken moeten worden naar het te verwachten gebruik ervan door de omgeving. Ook zal het doel, bijvoorbeeld recreatie of het bereiken van activiteiten en functies in het gebied, helder geformuleerd moeten worden. Mogelijke aansluiting bij bestaande fietspaden en -tunnels kan ervoor zorgen dat de bereikbaarheid van de Eemvallei en Noorderwold worden vergroot.

Een park/weide

Een mooie groene omgeving waar de (lokale) bewoners en bezoekers kunnen ontspannen. Met een park en/of weide in het onderzoeksgebied krijgen de bewoners een groene zone voor de deur. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die opgroeien in de buurt van een park, minder gedragsproblemen hebben dan kinderen die niet in de buurt van een park wonen (De Groene Stad, 2014). De komst van een park zal dus een positieve invloed hebben voor Almere en haar (jonge) bewoners. Het ontsluiten van een stuk natuur voor omwonenden wordt tevens gestimuleerd in het beleid Kleur aan Groen van de gemeente Almere.

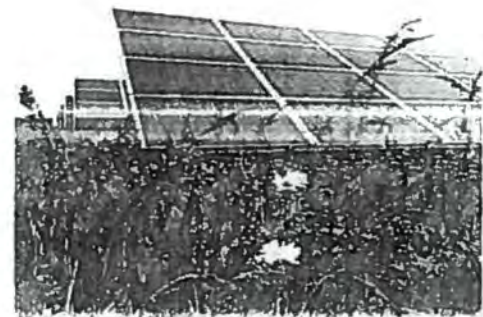
Niet alleen mensen hebben voordeel bij een park: ook de ecologiestructuur wordt meer divers en dit is één van de speerpunten van de Almere Principles.

Hoe werkt het?

Er zal een plek in het onderzoeksgebied aangewezen moeten worden waar een park kan worden aangelegd. Aangezien natuur de tijd nodig heeft om te groeien, zal het enige tijd duren voordat het volgroeid is. Tussen gemeente, het Rijksvastgoedbedrijf en te betrekken marktpartijen zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt over het onderhoud van het groen.

In hoeverre is het kansrijk?

Het vigerend beleid moedigt de ontwikkeling van weide, park en natuur aan. Wanneer bewoners adviseren dat ze dit een goede invulling zouden vullen om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren, dan zou dit zeker een kansrijke optie zijn die vooral afhankelijk is van de investeringsmogelijkheden. Ook is dit een kans voor de ecologische diversiteit in dit gebied, omdat de flora en fauna een kans krijgt om zich in dit gebied te ontwikkelen. Wel zal er een duidelijk plan moeten worden opgesteld om het park in te richten en te onderhouden om ook in de toekomst de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen.

Een speeltuin van natuurlijke materialen

In Almere Buiten bestaat vijf procent van de populatie uit kinderen die jonger zijn dan 11 jaar (Sociale Atlas Almere, 2013). Daarom is het een kans voor het onderzoeksgebied om in te spelen op deze doelgroep.

Hoe werkt het?

Er wordt een speeltuin in het gebied aangelegd. Die speeltuin bestaat uit louter natuurlijke materialen: dit in het kader van duurzaamheid. Ook zal er een route naar de speeltuin aangelegd moeten worden.

In hoeverre is het kansrijk?

Een speeltuin van natuurlijke materialen is kansrijk. Er zijn marktpartijen die een speeltuin van natuurlijke materialen kunnen aanleggen. Het ligt dus aan het beschikbare budget en in hoeverre er behoefte is aan een (extra) speeltuin in de wijk. Dit zal onderzocht moeten worden in samenwerking met de gemeente.

In deze kans wordt er verwezen naar een kinderspeelplaats, maar dit proces is evenredig aan andere recreatiemogelijkheden die natuurlijk zijn in te passen, zoals bijvoorbeeld een jeu de boulesbaan.

Bijenkorven plaatsen

Er zijn internationaal grote zorgen over de afname van de wereldwijde insectenpopulatie, en daarmee ook over de bijenpopulatie (Volkskrant, 2017). Dit is volgens de onderzoekers zeer zorgwekkend aangezien insecten cruciale functies vervullen in de natuur. Bijen zorgen bijvoorbeeld voor kruisbestuiving van planten. Er kan geen duidelijke oorzaak gevonden worden voor de afname, maar het is wel heel belangrijk dat we de populatie in stand houden. Een rijke biodiversiteit van Almere is belangrijk (Almere Principles).

De leefomgeving van de bijen levert een bijdrage aan de diversiteit van planten. Een bloemenweide vormt ook een aantrekkelijk verblijfsgebied voor vlinders (Nature Today, 2018).

Er kunnen bijenkorven geplaatst worden met de in-uitgang van de korf gericht op het zuiden. Hier komt de meeste zon vandaan. Er zal een leefomgeving (idylle) gecreëerd moeten worden waarin de bij kan overleven. Ook zal er een imker moeten zijn die de bijen kan verzorgen. De imker kan de honing aftappen en verkopen. Zoals eerder gezegd zouden er ook andere insecten gehuisvest kunnen worden.

In hoeverre is het kansrijk?

Deze kansrijkheid van deze functie is afhankelijk van ecologische factoren. Het hangt af van de

worden met de komst van bijen(korven) in het onderzoeksgebied. Ook moet er een imker zijn die dit initiatief op zich wil nemen.

Trim/bootcamp parcours

Almere vindt het belangrijk dat de jeugd in de stad gezond blijft (Growing Green Cities, 2018). Een trim/bootcamp parcours stimuleert mensen om te bewegen. Dit parcours kan door zowel jongeren als ouderen gebruikt worden en geeft mensen dus de gelegenheid om te sporten. Ook staat in de ontwikkelprincipes van Almere dat sport en leisure zoveel mogelijk op buitenactiviteit gericht moet zijn. Deze kans zou door een invulling van zijn.

Hoe werkt het?

Er zal een goed overwogen beslissing moeten worden genomen over de grootte van het parcours en de functionaliteit ervan. Ook zal er onderzocht moeten worden hoe het parcours onderhouden en beveiligd kan worden. Er zijn geen algemene afmetingen voor de lengte van een parcours, maar het gaat meestal om een parcours van enkele kilometers (Wikipedia, 2017). Vaak wordt een trim-/bootcamp parcours gecombineerd met een bos of recreatief gebied. Deze combinatie van landschappelijke inpassingen zou een (extra) meerwaarde kunnen creëren.

In hoeverre is het kansrijk?

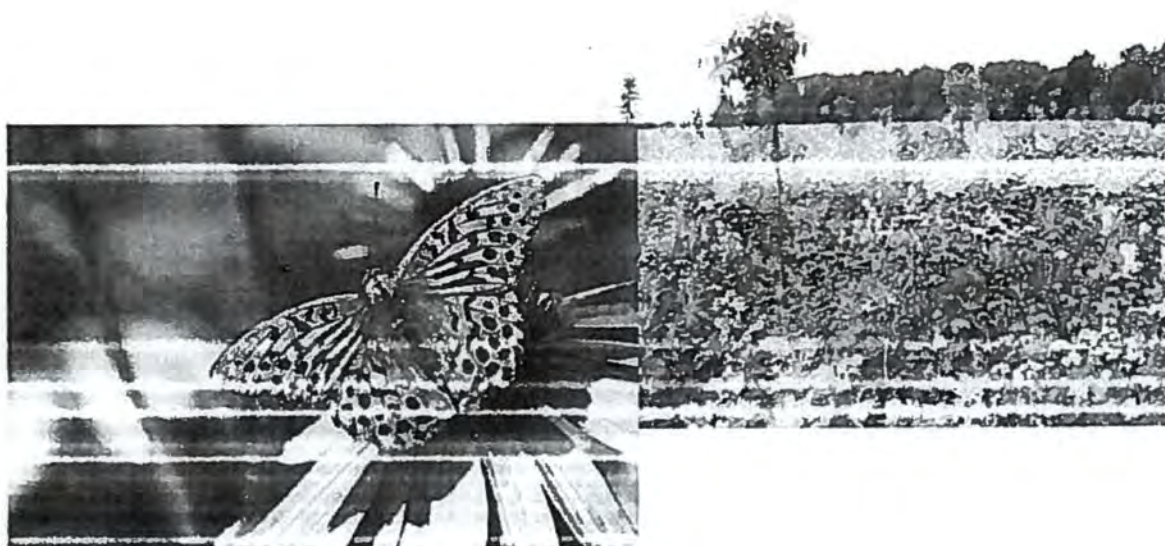
De aanleg van het parcours is kansrijk. Wel zal er kritisch gekeken moeten worden naar het eventuele gebruiker ervan. Het zou zonde zijn als er een parcours wordt aangelegd waar niemand weinig mensen gebruik van maken, maar wanneer blijkt dat er vanuit omwonenden animo voor een parcours is, is het zeker kansrijk.

Water heeft van oudsher een belangrijke rol in Almere. Dit wil Almere graag laten terugkomen in het landschap (Kleur aan groen). Ook ligt het onderzoeksgebied in één van de laagste gebieden van de polder. Een waterpartij zou een ruimtelijke inpassing zijn die aansluit op deze ambitie.

Een waterpartij kan het beste in het voorjaar of najaar worden aangelegd. Het aanleggen is echter een uitdaging aangezien de ondergrond en dergelijke in orde moeten zijn. Ook moet het grondwater een bepaalde hoogte hebben om het water en de ecologie in stand te houden. Een onderzoek naar de grondwaterstand en de impact daarvan op de ecologie is daarom cruciaal om de kansrijkheid van dit initiatief te beoordelen. Deze kans zou in samenwerking met het waterschap onderzocht en/of gerealiseerd kunnen worden.

In hoeverre is het kansrijk?

Het aanleggen van water in dit gebied lijkt op het eerste oog kansrijk. De grondwaterstand is relatief hoog, wat goed is voor een waterpartij. De waterpartij moet wel opgegraven worden en dit is vrij arbeidsintensief. Er is wellicht een mogelijkheid dat het opgegraven zand hergebruikt kan worden in de realisering van een natuurlijke geluidswal. Ook zou het een kans kunnen zijn om te onderzoeken of het mogelijk is om zonnepanelen op het water te plaatsen. Zonnepanelen op water hebben als voordeel dat er geen fundering nodig is. Dit maakt de zonnepanelen (relatief) makkelijk verplaatsbaar en flexibel (Groninger Gezinsbode, 2014). Dit is interessant in het kader dat zonnepanelen tegenwoordig vaak langer dan 20 jaar meekunnen (Zonnepaneelwijzer, 2017).

Het toevoegen van productiviteit in het gebied

Het benutten van het groenblauw raamwerk is één van de speerpunten van het beleid Kleur aan Groen van de Gemeente Almere. Door het gebied beter te benutten ontstaat er meer betekenis voor de stad. In dit onderdeel wordt vooral ingegaan op landbouwfuncties en hoe deze mogelijk te combineren zijn met het zonneveld.

Landbouw

Er wordt voedsel geproduceerd waar de samenleving van profiteert. De komst van een zonneveld wil natuurlijk niet betekenen dat alle landbouw uit het gebied moet verdwijnen.

Hoe werkt het?

De grond is momenteel ook in gebruik voor landbouw. Er zal dus weinig veranderd hoeven worden.

In hoeverre is het kansrijk?

Omdat het gebied op dit moment al agrarisch geëxploiteerd wordt lijkt het behoud van (een deelgebied) landbouw zeker haalbaar. Afstemming is nodig of de huidige pachter mogelijk ook een kleiner grondgebied kan blijven pachten en of de huidige infrastructuur nog geschikt is voor landbouw. Bovendien is de grond in cultuur gebracht.

Zelfplukakkers of -bos

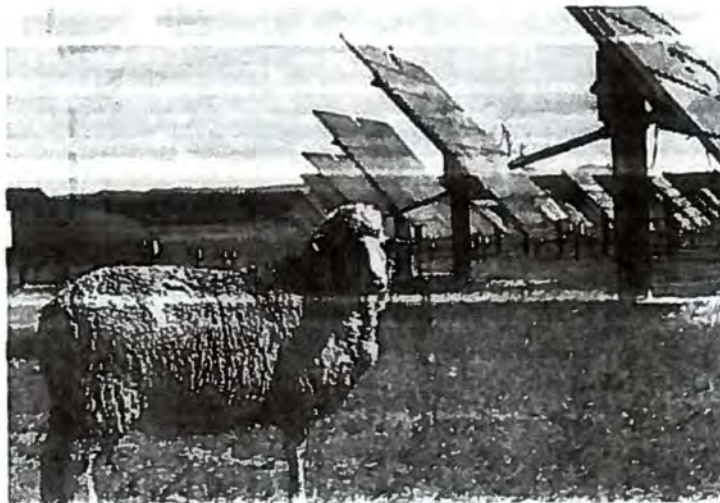
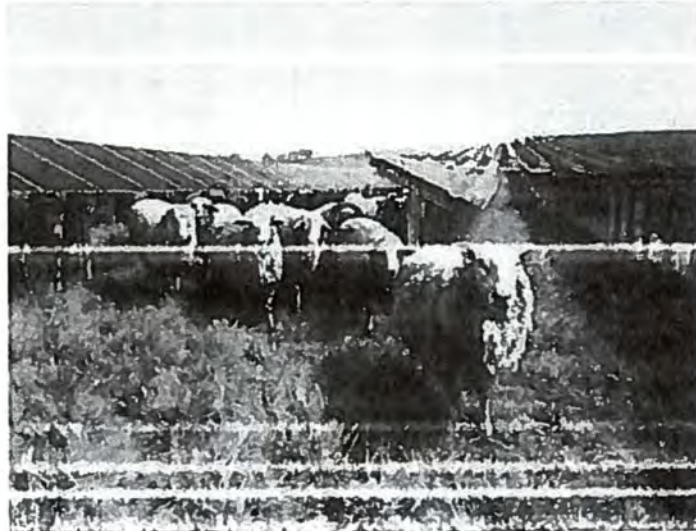
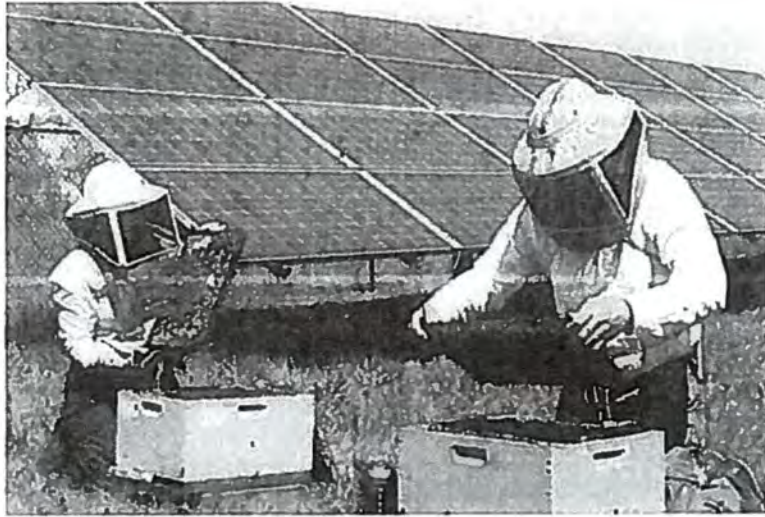
Bewoners bewust bezig laten zijn met de productie van voedsel en fruit. Door het plaatsen van zelfpluk akkers geef je bewoners de kans om zelf actief met de natuur bezig te zijn. Ook is er hier wederom sprake van het ontsluiten van de natuur voor bewoners. Deze kans zou gecombineerd kunnen worden met een park waarin de omwonenden zouden kunnen picknicken met hun zelf geplukte fruit.

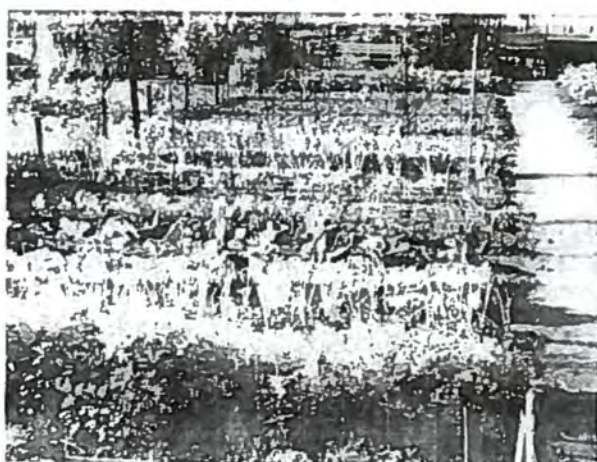
Hoe werkt het?

Er moet een partij zijn die de struiken en bomen onderhoudt. Er kan gekozen worden voor verschillende type bomen of struiken die elk vragen om een verschillende onderhoudsvraag. Er moet ook besloten worden welke regels er gelden voor het plukken, bijvoorbeeld of het plukken gratis is en wanneer er geplukt mag worden. Ook zal er misschien een beveiliging moeten komen ter bescherming van de planten.

In hoeverre is het kansrijk?

Het is kansrijk wanneer er een goed beeld is van de praktische zaken die hierboven zijn genoemd. Wellicht vergroot een verdienmodel de kansrijkheid van zelfplukakkers of -bos.

Schapen laten grazen in het zonneveld

Meervoudig landgebruik biedt mogelijkheden voor boeren en grondeigenaren.

Ten eerste nemen zonnepanelen niet veel ruimte in beslag, frames en andere infrastructuur nemen 5% van de beschikbare ruimte in. Dat houdt 95% van de velden open voor ander gebruik, hiervan ligt echter wel 25 tot 40% in de schaduw. Dat zijn prima omstandigheden voor het groeien van gras. Zolang kabels goed worden beveiligd biedt het ruimte voor veeteelt. Het verbouwen van gewassen is niet mogelijk, omdat er geen ruimte is voor (het keren van) grote machines. Maar voor veeteelt met kleine dieren is wel ruimte. Groot vee is niet geschikt omdat runderen door hun gewicht de panelen kunnen beschadigen en varkens zouden knagen aan de kabels. De beschikbare ruimte is wel geschikt voor klein vee zoals pluimvee en schapen. Schapen en ganzen kunnen grazen op het veld en houden zo het gras kort. Deze combinaties zorgen niet alleen voor goed ruimtegebruik, als resultaat van dubbelgebruik neemt ook de waarde toe van het land. Dit is weer aantrekkelijk voor de eigenaar van de grond.

Hoe werkt het?

Zonnepanelen kunnen op een dusdanige hoogte geplaatst worden dat er schapen onderdoor kunnen lopen. Ook moeten de panelen een opstelling hebben waarbij gras genoeg licht krijgt en kan groeien. Wanneer deze condities geoptimaliseerd zijn kunnen er een bepaalde tijd per jaar schapen op grazen. Wel moet er een (natuurlijk) hek of waterpartij geplaatst worden om ervoor te zorgen dat de schapen niet wegllopen.

In hoeverre is het kansrijk?

Dit is zeker kansrijk. Op deze manier hoeft de zonnepanelen exploitant zelf het gras niet te onderhouden en wordt het op een natuurlijke wijze "gemaaid". Een hek of waterafscheiding zal hoogstwaarschijnlijk al nodig zijn om de panelen te beschermen tegen diefstal en vandalisme, dus er zullen geen extra kosten verbonden zijn voor de omheining van de schapen. Ook voor een boer is dit een mooie oplossing: hij kan een paar weken/maanden per jaar zijn schapen op dit stuk grond laten grazen terwijl het gras in de eigen wei weer aangroeit.

Moestuinen

Volgens Kleur aan Groen (gemeente Almere) voelen inwoners van Almere zich steeds meer betrokken bij het groen in de stad. Moestuinen zouden dit gevoel kunnen versterken. Wanneer er in het onderzoeksgebied ruimte gegeven wordt aan de realisatie van moestuinen, krijgen inwoners de kans om zelf gewassen te verbouwen en actief met voedselproductie aan de panning te panning.

Hoe werkt het?

Er moet een bepaald perceel beschikbaar worden gesteld voor moestuinen. Hierna moet besloten worden in welke constructie de tuinen worden geëxploiteerd. Wordt het een buurtinitiatief of kunnen bewoners een stuk grond huren? De gemeente stimuleert bottom-up en groene initiatieven. Moestuinen zouden binnen dit kader passen.

In hoeverre is het kansrijk?

Het realiseren van moestuinen vraagt om een goede uitwerking. Zo moet er besloten worden of er allemaal kleine perceeltjes aan bewoners worden uitgegeven, of 1 grote "buurtmoestuin". Ook moeten er duidelijke afspraken gemaakt worden over wie de groentes wanneer mag oogsten.

11.1

De kans past erg in deze tijd en bij de visie van Almere om zelf voedsel te verbouwen. :
"mensen maken de stad"

Het creëren van bewustzijn onder Almeerders en andere bezoekers

Almere vindt het als stad heel belangrijk dat bewoners kennis vergaren. De kreet: "mensen maken de stad" is één van de Almere Principles. Ook staan innovatie en duurzaamheid in deze principes. Met de volgende kansen zou je deze twee pijlers kunnen combineren en Almere versterken op de gebieden van duurzame energiewinning.

Een leermodule over zonne-energie op de basisscholen in Almere

In het zonnenveld wordt er duurzame energie opgewekt. Voor volwassen mensen heel vanzelfsprekend, maar voor kinderen waarschijnlijk een moeilijk begrip. Wat betekent 'duurzaam' en waarom is het zo belangrijk dat het gebeurt? Dit gesprek kan op basisscholen worden gestart wanneer er een leermodule ligt. Op deze manier wordt ook de jongste generatie zich bewust van het belang van duurzame energie en kunnen ze het met eigen ogen bekijken in hun eigen wijk.

Hoe werkt het?

Er komt een leermodule met informatie over duurzame energie en over hoe deze wordt opgewekt. Op deze manier kunnen kinderen op jonge leeftijd kennis maken met duurzame energie. Een bezoek aan het zonnenveld, mits dit kan in het kader van veiligheid, maakt duurzaamheid voor kinderen extra tastbaar. Deze leermodule (met excursie) kan gefinancierd worden door zowel de marktpartij als de Gemeente Almere zelf.

In hoeverre is het kansrijk?

Zulke leermodules zijn al (gratis) beschikbaar. Wellicht ziet de gemeente, in het kader van Energie Werkt!, kans om een op maat gemaakte duurzame energie leermodule aan te bieden op elke basisschool in Almere. Op deze manier groeien de jonge Almeerders op met het besef dat duurzame energie belangrijk en “normaal” is.

Meter die meet hoeveel energie er al is opgewekt in het zonneveld

Met een energieopwekkingmeter krijgen bewoners en bezoekers bewust mee hoeveel duurzame energie er wordt opgewekt. Hiermee wordt bewustzijn gecreëerd en wordt het (hopelijk) vanzelfsprekend dat groene energieopwekking onderdeel is van het landschap en de maatschappij. Dit past binnen de Almere Principle: ontwerp gezonde systemen. Dit principe gaat over het veranderen van mentaliteit en hardware en daar zou een energieopwekkingmeter aan bij kunnen dragen. Deze meter zou in het gebied zelf kunnen staan, maar er zou ook een (digitale) app ontworpen kunnen worden die omwonenden en geïnteresseerden kunnen downloaden.

Hoe werkt het?

Er zal een link moeten worden gelegd tussen de stroomopwekking van de panelen en de meter zelf. De gegevens van de opwekking zijn uiteraard aanwezig bij de marktpartij omdat de opwekking een cruciaal element in de businesscase is. Ook zal er voor een meting gekozen moeten worden wat voor inwoners begrijpelijk is, dus door bijvoorbeeld ook het aantal huishoudens weer te geven dat gevoed wordt met groene energie of het aantal uren dat tv kan worden gekeken met de opgewekte energie. Het gaat erom dat omwonenden en geïnteresseerden een concreet en begrijpelijk referentiekader hebben.

In hoeverre is het kansrijk?

Dat ligt puur aan de bereidwilligheid van de marktpartij om de gegevens te delen. De kans op zich lijkt niet veel moeite te kosten, maar de marktpartij moet wellicht bedrijfsgevoelige informatie delen en dit kan een belemmering zijn voor deze kans. Wanneer er gekozen wordt voor een meter met bijvoorbeeld het aantal huishoudens dat kan worden voorzien van stroom kan het voor de marktpartij een minder grote belemmering zijn omdat ze dan niet hun precieze opwekkingcijfers hoeven bloot te geven.

Een uitkijkpunt over het zonneveld

Grote zonnenvelden, zoals het tien hectare grote zonneveld op Ameland, trekken ook bezoekers. Een uitkijkpunt of -toren kan mensen een weids uitzicht geven over het project, de ontwikkeling van de Eemvallei en Oosterwold.

11.1

[REDACTED]

[REDACTED] Zoals eerder vermeld valt het onderzoeksgebied onder het groenblauwe raamwerk. Bewoners vinden zonnepanelen echter geen mooi uitzicht vanuit hun woningen, en er zal wellicht gekozen kunnen worden voor natuurlijke barrière zodat bewoners geen last hebben van het uitzicht over de panelen.

Hoe werkt het?

Er zijn verschillende mogelijkheden om een uitkijktoren aan te leggen. Er kan gekozen worden voor een heel groot "trappenhuis" van natuurlijke materialen zoals hierboven staat. Er zou echter ook (bijvoorbeeld in combinatie met een natuurlijke geluidswal) een pad aangelegd kunnen worden op een natuurlijke verhoging.

In hoeverre is het kansrijk?

Het aanleggen van een uitkijkpunt lijkt technisch mogelijk. Wel is het de vraag of ook binnen het beleid past: in het beleid van de gemeente staat (eigenlijk) dat het weidse zicht behouden moet worden en dat er geen wal geplaatst mag worden omdat dit het weidse zicht belemmert. [REDACTED]

11.1

[REDACTED]

Een geluidswal

De A6 wordt verbreed, dit kan mogelijk leiden tot een toename van de geluidsoverlast in de omgeving. Bewoners maken zich zorgen over de negatieve effecten van de wegverbreding. Mogelijk is de hinder te beperken met een geluidswal. In deze geluidswal kunnen mogelijk zonnepanelen geïntegreerd worden. Op deze manier hebben de bewoners minder last van geluidsoverlast én wordt er duurzame energie opgewekt. De geluidswal hoeft in principe niet aan de A6 te liggen, maar kan ook op een andere plek in het onderzoeksgebied geplaatst worden. Het is niet bekend wat de verschillende posities doen voor het tegenhouden van het geluid: dit zou onderzocht moeten worden.

Hoe werkt het?

Er moet een (natuur)geluidswal aangelegd, en daar zouden mogelijk zonnepanelen bovenop gelegd kunnen worden. Over een lengte van 800 meter kunnen deze panelen direct aan de snelweg geplaatst worden. Een onderzoek van een ander project ten zuiden van Leidsche Rijn heeft

uitgewezen dat de geluidsbelemmering van de snelweg niet verstoord wordt door de zonnepanelen op de geluidswal (Kupers & Niggebrugge). Het geluid wordt nog steeds voldoende geblokkeerd, en het effect van het doorspelen van geluid door het gladde oppervlak van de panelen is miniem (Tony Schoen, 2017).

In verband met de zorgen van omwonenden kan een geluidswal een zeer welkome inpassing zijn. Wel is het de vraag of een geluidswal past in het groenblauwe raamwerk van de Gemeente Almere (Kleur aan groen, 2014). En het beleid om vrij zicht te waarborgen. Daarnaast kunnen ook op andere locaties buiten het plangebied vragen komen over de mogelijkheid om een geluidswal te realiseren.

Wanneer er zonnepanelen geïntegreerd zullen worden in de geluidswal zullen deze waarschijnlijk gericht zijn op het zuidoosten, in de richting van de A6. Dit is een stand waar de zon relatief vaak op schijnt en er zal gekeken moeten worden of er sprake is van te veel overlast van schittering en weerkaatsing voor automobilisten. De impact van de schittering zal een grote invloed hebben op de haalbaarheid van een geluidswal met zonnepanelen. De eventuele inpassing van een geluidswal op de desbetreffende locatie vraagt dus om een eigen onderzoek naar effectiviteit, ruimtelijke

kwaliteit/inpassing en financiële haalbaarheid. Ook zal onderzocht moeten worden hoe de panelen beschermd kunnen worden tegen diefstal en vernieling.

Bronnenlijst

Almere 2.0 (groenblauwe raamwerk):

https://almere20.almere.nl/fileadmin/files/almere/beeldbank/almere20/Groenblauwe_raamwerk_van_Almere_2.0_01.pdf

Almere principles: <https://www.almere.nl/bestuur/almere-principles/>

Change Magazine: <http://www.changemagazine.nl/klimaatkennis/energie/zonnepanelen-duurzaam-of-toch-vervuilend>

De groene stad: <http://degroenestad.nl/dichtbij-een-park-minder-gedraesproblemen/>

Groninger Gezinsbode: <http://www.gezinsbode.nl/nieuws/49713/drijvende-zonnepanelen-in-vijver-entrance-op-de-zernike-campus/>

Growing Green Cities: <http://growinggreencities.almere.nl/>

Intellisol: <http://intellisol.be/zonnepanelen-naar-het-zuiden-of-oost-west-wat-is-het-best/>

NL circulair :

Kleur aan groen -

NOS: <http://www.africadiv.org/?200908-wc-impact-environmental-beween-environmental-diversity-caused.html>

Nature today: <https://www.naturetoday.com/2018/07/19/india-forest-report-card-2018/>

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland:

Tony schoen -

Volkskrant: <https://www.volkskrant.nl/nl/verhalen-en-advies/article14046411-12a0-40a0-b000-000000000000-insecten%252215/>

Westlandsolar - <http://www.westlandsolar.information.de/west-engl.htm>

Zonnepaneelwijzer: <http://www.zonnepaneelwijzer.com/leveren/af-onderhoud-zonnepanelen/>

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: Thursday, October 12, 2017 11:04 AM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: BO A6

Hi [REDACTED] 10.2.e

Bedankt voor de tip!

Van de gemeente komt in ieder geval de projectleider mee. En de provincie weet dat college B&W het stappenplan heeft goedgekeurd.

11.1

[REDACTED]

Dankjewel

Groeten,
 [REDACTED] 10.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: Thursday, October 12, 2017 10:55 AM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: BO A6

Hi [REDACTED] wellicht is het een idee dat je voorafgaand aan het overleg met de provincie de gemeente Almere inschakelt om richting de provincie hun wensen ten aanzien van het te realiseren zonnenveld A6 kenbaar te maken. Dan wel samen met de gemeente te gaan. Of zat adat al in de planning?
 GROET [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 12 oktober 2017 10:09
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: BO A6

10.2.e

Hi [REDACTED]

Bedankt voor de terugkoppeling.

De 18^e heb ik een overleg met de provincie. Zij werken nu inderdaad aan beleid/kaders om het mogelijk te maken om 1000 ha zonnepanelen op gronden te plaatsen (naast andere maatregelen nodig om energieneutrale provincie te behalen). Kans is dat de opgave groot is en dat ze daarom waarschijnlijk positief staan tegenover lopende initiatieven. Bedreiging is dat ze totdat er een besluit valt over het nieuw beleid een open houding aannemen. Daarnaast ontstaat er maatschappelijke en politieke discussie rondom het thema die nog alle kanten op kan gaan.

Over communicatie/participatie leggen gemeente en ik op 30 oktober een nota voor aan [REDACTED] [REDACTED] Deze is

Groeten,
 [REDACTED] 10.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: Thursday, October 12, 2017 9:39 AM
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: BO A6

10.2.e

Beste all

Even een paar korte aantekeningen vanuit het overleg gisteren.

Was goed Constructief overleg. [REDACTED] was op tijd.

Bij de opening en mededelingen is ingegaan op de Floriade. Het Expoplan is vastgesteld. Nu is aan de orde de marktconsultatie en ontwikkeling marktstrategie. Die komt 7 november in het college.

Zonnepark A6. Mij werd gevraagd korte toelichting te geven (samenwerking, rollen, stappen). Gevraagd werd of er voldoende afstemming is met de provincie omdat daar nieuwe regels voor zonneparken zijn (kon ik niet beantwoorden, maar gaf aan dat ik het aan de projectleider zal doorgeven [REDACTED] Verder werd er gevraagd naar communicatie. Kon ik uit notitie halen.

10.2.e

[REDACTED]

= [REDACTED]
= [REDACTED]
= [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

valt buiten het WOB-verzoek

Dat was het volgens mij.

Groet [REDACTED]

10.2.e

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Afdeling Verkoop

Vrijdag niet bereikbaar

.....
Directie Transacties en Projecten

Rijksvastgoedbedrijf

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag | SB1.10

Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag

████████████████████

██

████████████████████████████

10.2.e

.....
Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

Bij een bezoek aan ons kantoor heeft u een geldig legitimatiebewijs nodig.

Van: [REDACTED]
 Verzonden: Friday, September 07, 2018 4:59 PM
 Aan: [REDACTED]
 Onderwerp: RE: Precedentwerking zonnevelden - snelweggeluid

Hi [REDACTED] 10.2.e

Ik ga inderdaad [REDACTED] meenemen hierin. Het is fijn om iemand met technisch inzicht erbij te hebben. Ik ga gesprekken met RWS ook voorbereiden met hem. Wellicht komen we nog tot andere oplossingsmogelijkheden.

Fijn weekend alvast!

Groeten,
 [REDACTED]

Van: [REDACTED]
 Verzonden: Friday, September 07, 2018 3:20 PM 10.2.e
 Aan: [REDACTED]
 Onderwerp: RE: Precedentwerking zonnevelden - snelweggeluid

Hi [REDACTED] dank je wel voor je bericht. Wellicht is het dan een idee om de inzichten en adviezen van [REDACTED] over onze specifieke casus mee te kunnen nemen in onze gesprekken met de collegae van RWS?!

GROET [REDACTED]

Van: [REDACTED]
 Verzonden: vrijdag 7 september 2018 14:58
 Aan: [REDACTED]
 CC: [REDACTED] 10.2.e
 Onderwerp: Precedentwerking zonnevelden - snelweggeluid

Hi [REDACTED]

Vanochtend met o.a. [REDACTED] stilgestaan bij de precedentwerking die afspraken over de geluidseffecten in Almere kunnen hebben op andere duurzame-energieprojecten. Wij vonden het daar een logische notie dat de 'veroorzaker betaalt'. Vervolgens is gezegd dat we geluidsoverlast het beste per geval kunnen bekijken. Dit lijkt mij niet gek, want we zien bij de meting die Witteveen & bos voor ons heeft uitgevoerd bij een ander project de geluidsoverlast afnemen door zonnepanelen die boven het maaiveld uitsteken.

Verder heeft [REDACTED] aangeboden vanuit technisch opzicht te adviseren bij de gesprekken met RWS. Dat is fijn nu de advisering van Witteveen & bos is afgerond.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
 [REDACTED] 102.e

.....
Directie Transacties en Projecten
Rijksvastgoedbedrijf
 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
 Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag

[REDACTED]

[REDACTED]

.....

Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: Tuesday, October 31, 2017 1:10 PM 10.2.e
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Stukken BO 30-okt en toelichting

Hoi [REDACTED]

[REDACTED] 10.2.g

Met vriendelijke groet,
 [REDACTED]

10.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: Tuesday, October 31, 2017 8:51 AM
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Stukken BO 30-okt en toelichting

GROET [REDACTED]
 PS stuurde vandaag!

10.2.g

[REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED] 10.2.e

*Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
 Postbus 16700, 2500 BS Den Haag*

10.2.e

Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 30 oktober 2017 17:28
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Stukken BO 30-okt en toelichting

Hoi [REDACTED]

[REDACTED] 10.2.g

Bedankt voor je berichtje! Heel mooi!

10.2.e

Van: [REDACTED]
Verzonden: Monday, October 30, 2017 5:27 PM 10.2.e
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Stukken BO 30-okt en toelichting

10.2.g

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: donderdag 26 oktober 2017 18:32
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Stukken BO 30-okt en toelichting

Hi [REDACTED] 10.2.e

Bij deze de definitieve stukken voor maandag en mijn beloofde toelichting. In de stukken zijn jouw opmerkingen meegenomen en ze zijn in deze vorm in de lijn gebracht bij de gemeente.

Wat ondersteunende punten voor je gesprek:

- Voorgelegde vraag bij de memo over participatie is of het genoeg houvast geeft aan jullie om de participatie over de planvorming te starten. Ik kan me voorstellen dat jullie nog meegeven dat uitgaande stukken (brieven/website) even een akkoord van jullie krijgen voor verzending of dat jullie geïnformeerd worden op moment van verzending.
- Met de gemeente wordt ook (juridisch) onderzocht op welke manier we kunnen sturen op financiële participatie, dit is een ander issue (namelijk een criterium richting de markt) en we komen hier op een later moment sowieso bij jullie mee terug.
- De wethouder hecht evenveel aan ruimtelijke kwaliteit als aan duurzame energie. Hij kan dus nog een vraag stellen over de randvoorwaarde van het 'bezemschoon' terugleveren van het terrein. Ten eerste gaat dit alleen over het terrein voor het zonneveld. [REDACTED]

11.1 [REDACTED] Daarnaast kunnen we aan de gemeente wel aangeven dat er andere afspraken gemaakt worden daarom dat we bijvoorbeeld ook als randvoorwaarde opnemen dat zij de ambitie hebben om de natuur met de stad te verbinden. [REDACTED]

- Er heeft een gesprek plaatsgevonden met de provincie. Zij zijn bezig met herijking van beleid en willen daarom nog niet actief meedraaien in het project. Zij zijn op zoek naar ca. 1000 hectare zonne-energie op land [REDACTED]

Volgens mij is dat 'm wel! Als je vragen hebt hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Directie Transacties en Projecten
Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

M [REDACTED] .nl

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

.....
Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 28 februari 2018 16:14 10.2.e
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Vaststellen Fase 3 Participatietraject zonneveld Almere Buiten A6

Geachte leden van het bestuurlijk overleg, beste [REDACTED]

[REDACTED] en ik hebben als check nog een keer goed gekeken naar de aanmeldingen voor de bewonersadviesgroep. Er blijkt een groter aantal mensen uit de laagbouw met uitzicht zich hebben aangemeld om te adviseren over de planvorming. Dat leidt ertoe dat wij een andere verdeling willen hanteren voor de bewoneradviesgroep zodat de verdeling evenredig is ten opzichte van de belangstelling. Onderstaand tabel geeft hier inzicht in:

	Voorstel in memo 19-feb	Aanmeldingen 31-jan	Plekken in bewonersadviesgroep
Hoogbouw	5	13	4
Uitzicht op onderzoeksgebied	3	17	4
Aangelegen buurten	2	7	2
Elders	0	1	0
Totaal	10	38	10

Bij deze hoop ik dat wij jullie goed hebben geïnformeerd hierover.

Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: maandag 26 februari 2018 13:31
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Vaststellen Fase 3 Participatietraject zonneveld Almere Buiten A6

Beste [REDACTED]
 Dank voor het gedegen werk. Het ziet er goed uit.
 Hierbij mijn akkoord. GROET [REDACTED]

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

Van: [REDACTED]

Verzonden: maandag 19 februari 2018 11:54

10.2.e

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Vaststellen Fase 3 Participatietraject zonneveld Almere Buiten A6

Geachte leden van het bestuurlijk overleg A6-Zone Almere, Beste [REDACTED]

In de bijlage vinden jullie een notitie over de volgende fase van de participatie om te komen tot de kaders voor het zonneveld Almere Buiten A6. Bij het besluiten over de opzet van het participatieproces is aangegeven dat wij stap 3 verder zouden uitwerken en voorleggen zodra we een goed gevoel hebben van de hoeveelheid mensen die betrokken wil zijn, de gevoeligheden en de stemming. Na de inloopbijeenkomst van 31 januari denken wij hier een goed beeld van te hebben.

Als projectteam/communicatie- en participatieteam kunnen we ons unaniem vinden in de voorgestelde aanpak. Aan jullie willen we vragen om deze aanpak (uiterlijk 26 februari) vast te stellen en kennis te nemen van de meegezonden planning. Vragen of aanpassingen vernemen we graag!

NB. Tijdens het BO is aangegeven om oog te hebben voor de verkiezingen 21 maart. Omdat er nu eerst inhoudelijk een inhoudelijke stap nodig is, is het logisch in ons proces om geen nieuwe inhoudelijke informatie te verspreiden of bijeenkomsten te organiseren. In de planning is te zien dat we de komende maand wel de bewonersadviesgroep willen formeren. We willen echter pas op 11 april met deze groep om tafel gaan en online inhoudelijke stappen bekend maken.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

.....
Directie Transacties en Projecten

Rijksvastgoedbedrijf

10.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag

.....
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

.....
Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 december 2017 10:20
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Uitnodiging Openbare Inloopbijeenkomst Zonneveld
Bijlagen: 20171221 Brief Zonneveld Almere Buiten A6 Fase 2 Definitief.pdf

Hi [REDACTED]

In de bijlage een brief die is verzonden naar ongeveer 3.000 adressen in Almere Buiten. Op 31 januari gaan we mensen informeren over de plannen en het proces en vooral advies ophalen over de mogelijkheden van het onderzoeksgebied.

Het project is binnenkort ook te vinden op rijksvastgoedbedrijf.nl/almerezonneveld

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

.....
Directie Transacties en Projecten
Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 16700 | 2500 BS | Den Haag
.....

10.2.e

[REDACTED]

<http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl>

.....
Het Rijksvastgoedbedrijf zet vastgoed in voor de realisatie van rijksoverheidsdoelen, in samenwerking met, en met oog voor de omgeving.